

Ellen G. White Estate

A lighthouse on a hill overlooking the ocean at dusk, with palm trees in the foreground.

ДОРОГА ДО ХРИСТА

ELLEN G. WHITE

Дорога до Христа

Ellen G. White

2006

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Зміст

Information about this Book	i
Передмова	iv
Розділ 1. Любов Бога до людей	6
Розділ 2. Грішник потребує Спасителя	11
Розділ 3. Покаяння	15
Розділ 4. Визнання гріхів	25
Розділ 5. Посвячення	29
Розділ 6. Віра і прийняття	33
Розділ 7. Чи належимо ми Христові?	38
Розділ 8. Зростання у Христі	45
Розділ 9. Наше життя і вчинки	52
Розділ 10. Пізнання Бога	57
Розділ 11. Велика перевага молитви	63
Розділ 12. Що робити із сумнівами	72
Розділ 13. Радість у Господі	78

Передмова

З гарячою молитвою і великим задоволенням пропонуємо українському читачеві третє, виправлене, видання всесвітньо відомої християнської письменниці Еллен Уайт.

Небагато книг видається такими великими тиражами і перекладено на стільки мов, як ця невеличка книга — «Дорога до Христа». Дослідники запевнюють, що за перекладом, виданням і поширенням ця вона займає перше місце після суперкниги — Біблії. Така популярність пояснюється тим, що кожен щирий читач зі сторінок цієї книги чує звернення Ісуса до своєї душі. Мільйони людей на всіх континентах близько познайомилися з Богом і Його Сином саме через цю працю.

Автор книги «Дорога до Христа» — Е. Уайт (1827—1915 рр.), відома у релігійному світі як письменниця і проповідниця. Вона народилась і виросла в північно-східній частині США, в штаті Мейн. З 1885 по 1887 р. вона жила і працювала в деяких державах Західної Європи, де часто виступала з промовами на релігійно-моральну тематику перед великою кількістю слухачів, а також провела сім років в Австралії та Новій Зеландії. Е. Уайт написала багато великих і малих книг релігійного змісту, а також з питань освіти, здоров'я, родинного життя і практичного християнства. Деякі з цих книг вже перекладаються на українську мову і невдовзі вони будуть запропоновані українському читачеві. Однак, «Дорога до Христа» — найпопулярніша серед усіх.

Уже сама назва цієї книги свідчить про її зміст і призначення. На її сторінках просто і чітко показано кроки, які ведуть в дім Небесного Отця. Вона відкриває читачеві у всій привабливості красі Ісуса, Котрий єдиний може задовольнити всі потреби страждаючої у пошуках щастя душі. Вона направляє на вірний шлях тих, які сумніваються і вагаються. Вона веде кожного, хто шукає правду, шляхом християнського життя до повноти благословень. В доступній формі в ній розкривається

секрет перемоги над гріхом через спасаючу благодать і силу великого Друга грішників.

В наш час невпевненості, тривоги і розчарувань ми уподібнюємося до стародавнього патріарха Якова, який був пригнічений жахом, бо гріх розлучив його з Богом. Уві сні він побачив сходи, які сягали неба. Таким чином йому був відкритий зв'язок між небом і землею. Він почув слова підбадьорення і надії від Того, Хто стояв на вершині цих сходів.

Ми щиро бажаємо, щоб це чудове видіння повторилось у житті кожного, хто читатиме чудову книгу — «Шлях до Христа».

Видавці

[5]

Розділ 1. Любов Бога до людей

Як природа, так і Божественне Відкриття свідчать про любов Божу. Наш Небесний Отець є Джерелом життя, мудрості та радості. Подивіться на прекрасні, дивовижні витвори природи. Як досконало вони пристосовані не тільки для потреб і щастя людини, а й усіх живих істот! Сонячне проміння і дощ, які звеселяють та оживляють землю, гори, моря і рівнини — все запевняє нас у любові Творця. Один Бог задовольняє насущні потреби Свого творіння. Чудово висловив цю думку псалмист: «Очі всіх уповають на Тебе, і Ти їм поживу даєш своєчасно. Ти руку Свою відкриваєш, — і все, що живе, Ти зичливо годуєш!» (Псал. 145:15–16).

Бог створив людину святою і щасливою, а прекрасна Земля, яка щойно вийшла з рук Творця, не мала ані сліду тління, ані натяку на прокляття. Однак порушення Закону Божого — Закону любові — принесло у світ горе і смерть. Та любов Бога відкривається навіть у стражданнях, спричинених гріхом. Написано, що Бог прокляв Землю через людину (Бут.3:17). Терня та будяки, — труднощі та випробування, котрі перетворюють життя людини на тяжку працю і повсякденні турботи, — були [6] призначені для її блага як частина виховного процесу в Божому Плані спасіння людини від загибелі та виродження, заподіяних гріхом. Хоча цей світ і впав у гріх, у ньому панують не лише горе та страждання. У тій же природі ми знаходимо вістку надії та втіхи. І будяк цвіте, а на колючих стеблах розквітають троянди.

«Бог є любов!» — написано на кожній бруньці, що розпускається, на кожній билинці, котра вибивається із землі. Чудові птахи, які зустрічають день радісним співом, барвисті і досконалі у своїй красі квіти, що наповнюють повітря солодким ароматом, велетенські лісові дерева, зодягнені в розкішні зелені шати, — все свідчить про ніжну, батьківську турботу Бога і Його бажання зробити щасливими Своїх дітей.

Слово Боже також відкриває нам Його характер. Бог Сам свідчить про Свою безмежну любов і милість. У відповідь на молитву Мойсея: «Покажи мені славу Свою», Господь сказав: «Я переведу все добро Своє перед тобою» (Вих.33:18–19). У цьому полягає Його слава. Господь пройшов перед Мойсеєм і проголосив: «Господь, Господь — Бог милосердний, і милостивий, довготерпеливий і многомилостивий та правдивий, що дотримує милість до тисяч, прощає провини. . . переступ і гріх. . .» (Вих.34:6–7). Він «довготерпеливий і многомилостивий», тому що «любить милосердя» (Йона 4:2; Міхей 7:18).

Бог повертає наші серця до Себе незліченними проявами любові на небі і на землі. Він намагається відкритися нам у явищах природи, а також через найтісніші і найніжніші стосунки, які можуть об'єднувати людей на землі. Однак і це не дає повного уявлення про Його любов. Незважаючи на всі ці докази, «ворог усякої правди» настільки засліпив розум людей, що вони почали дивитися на Бога зі страхом, вважаючи, нібито Він є суворим і невблаганним Сатана переконав людей утому, що головна властивість Бога — суворе правосуддя, а Сам Він — жорстокий Суддя, немилосердний і вимогливий. Диявол подає Творця таким чином, ніби Він спостерігає прискіпливим оком за недоліками і помилками людей, аби потім покарати їх. Саме для того, щоб розвіяти це хибне уявлення і відкрити світові безмежну любов Божу, Ісус прийшов на Землю і жив серед людей.

[7]

Син Божий прийшов з небес, аби показати нам Отця. «Бога ніхто ніколи не бачив; лише Єдинородний Син, що в лоні Отця, Він явив нам Його» (Йоан 1:18).

«Отця не знає ніхто, тільки Син, і той, кому Син хоче відкрити» (Матв. 11:27). Коли один з учнів Ісуса звернувся до Нього з проханням: «Господи! Покажи нам Отця», — Ісус відповів: «Скільки часу Я з вами і ти не знаєш Мене, Филипе? Хто бачив Мене, бачив і Отця. Як же ти кажеш: покажи нам Отця?» (Йоан 14:8–9).

Про Свою земну місію Ісус сказав: «Господь помазав Мене благовістити вбогим, зціляти розбитих серцем, проповідувати полоненим визволення і сліпим прозріння, відпустити пригноблених на волю» (Лука 4:18). У цьому полягала Його

діяльність. Він ходив на землі, щоб творити добро і зціляти всіх, пригноблених сатаною. Були такі селища, де в жодному будинку не чути вже було зітхань, стогону хворих, тому що Він, проходячи через них, зцілив усіх немічних. Діла Ісуса були доказом Його Божественного помазання. Любов, милосердя і співчуття виявлялись у кожному вчинку Його життя; Його серце переповнювало глибокий жаль до синів людських. Він прийняв людську природу, щоб допомогти людям у всіх їхніх потребах. Нужденні та прості люди не боялися приходити до Нього. Малі діти горнулися до Ісуса. Вони охоче сиділи на колінах у Вчителя, вдивляючись у Його думливі очі, що випромінювали любов.

[8] Ісус ніколи не вагався сказати правду, однак висловлював її завжди з любов'ю. У спілкуванні з людьми Він був надзвичайно тактовним, уважним і люб'язним. Він ніколи не був грубим, без потреби не докоряв, не завдавав зайвого болю чутливим душам. Спаситель не засуджував людські слабості. Він говорив правду, але завжди з любов'ю. Ісус викривав лицемірство, невір'я і беззаконня, та слова гірко докору промовляв тремтячим від сліз голосом. Він плакав над Єрусалимом — містом, яке так любив і яке відмовилося прийняти Його — Дорогу, Правду і Життя. Мешканці Єрусалиму знехтували Його, свого Спасителя, але Він ставився до них з ніжністю та співчуттям. Життя Ісуса було життям самовідречення і піклування про інших. У Його очах кожна душа була надзвичайно дорогоцінною. Сповнений Божественної гідності та величі, Він з великою ніжністю схилявся над кожною людиною — членом Божої сім'ї. У кожній людині Він бачив грішника, ради спасіння якого Він прийшов. Він вбачав Свою місію у спасінні кожної гинучої душі.

Таким є характер Христа, що відкрився у Його земному житті. Це — характер Бога. Адже потоки Божого співчуття, котре виявилось у житті Христа, линуць до синів людських із Батьківського серця! Ісус, ніжний і співчутливий Спаситель, був Богом, Який «з'явився в тілі» (1Тим.3:16).

Саме для того, щоб викупити нас, жив, страждав і помер Ісус. Він став «Людиною скорбот», щоб ми могли стати учасниками вічної радості. Бог дозволив, щоб Його Улюблений

Син, сповнений благодаті та правди, залишив оселі невимовної слави і прийшов у світ, заражений і знівечений гріхом, затьмарений тінню смерті та прокляття. Він дозволив Йому залишити лоно Отчої любові і поклоніння ангелів, щоб зазнати зневаги, приниження, ненависті і... смерті. «Кара за весь світ упала на Нього, і ми Його ранами вздоровлені» (Ісаїя 53:5).

Подивіться на страждання Ісуса в пустелі, у Гефсиманії, на хресті! Непорочний Син Божий узяв на Себе тягар гріхів. Він — єдиний з Богом — відчув у Своїй душі весь жах викликаного гріхом розділення між Богом і людиною. Ось чому з Його уст зірвався болісний крик: «Боже Мій! Боже Мій! Навіщо Ти Мене залишив?» (Матв.27:46). Саме тягар гріха, усвідомлення його жакливої суті і того, що він розділяє людину з Богом, — ось що скрушило серце Сина Божого.

Однак ця велика жертва була принесена не для того, щоб пробудити в серці Отця любов до людей, викликати в Нього бажання спасти їх. Ні, ні! «Бо так Бог полюбив світ, що віддав Сина Свого Єдинородного...» (Йоан 3:16). Бог Отець любить нас не тому, що була принесена велика Жертва примирення; Він приніс цю велику Жертву через те, що любить нас. Христос став Посередником, через якого Він міг вилити Свою безмежну любов на грішний світ. Бог у Христі примирив із Собою світ (2Кор.5:19). Бог страждав разом зі Своім Сином. Муки Гефсиманії, смерть на Голгофі — ось та ціна, яку безмежна любов заплатила за наше відкуплення.

Ісус сказав: «Тому любить Мене Отець, що Я віддаю життя Своє, щоб знову прийняти його» (Йоан 19:17). Це означає: Мій Отець настільки вас любить, що Його любов до вас стала міцнішою від того, що Я віддав Своє життя за ваше відкуплення. Віддаючи Своє життя, беручи на Себе ваші борги та переступи, Я — ваш Заступник — стаю ще дорожчим для Мого Отця, бо завдяки Моїй Жертві Бог може бути справедливим і водночас виправдати всіх, хто вірить в Ісуса.

Ніхто інший, крім Сина Божого, не міг здійснити нашого відкуплення, бо тільки Той, Хто перебував у лоні Отця, міг відкрити Його людям. Лише Той, Хто знав висоту і глибину Божої любові, міг показати її світові. І ніщо інше, крім безцінної жертви Христа, що була принесена Ним за грішника, не

[9]

могло повніше виявити любов Небесного Отця до гинучого людства.

«Бо так полюбив Бог світ, що віддав Сина Свого Єдиного. . . » Бог віддав Сина не тільки для того, щоб Він жив серед людей, взяв на Себе їхні гріхи і помер як жертва за них. Бог віддав Його грішному людству. Христос повинен був жити їхніми турботами і потребами. Він, Котрий був Одне з Богом, поєднав Себе із синами людськими нерозривними зв'язками. Ісус «не соромився називати їх братами» (Євр.2:11). Христос — наша Жертва, Заступник і Старший Брат — знаходиться перед престолом Отця у людській подобі, навіки з'єднавшись з відкупленим людством. Він — Син Людський. І все це для того, щоб підняти людину з прірви виродження і гріха, аби вона могла відображати Божу любов і насолоджуватися святістю.

[10]

Ціна нашого відкуплення — незмірно велика Жертва Небесного Отця, Який віддав Свого Сина на смерть заради людей, — покликана показати нам, якого високого становища ми можемо досягнути завдяки Христові. Натхнений апостол Йоан, збагнувши висоту, глибину, ширину любові Отця до гинучого людства, сповнився подивом та благоговінням і, не знайшовши слів, щоб висловити велич і ніжність цієї любові, звернувся до світу з таким закликком: «Дивіться, яку любов дав нам Отець, щоб нам називатись і бути дітьми Божими!» (1Йоан 3:1). Як високо оцінена людина! Згрішивши, людські сини стали не-вільниками сатани. Через віру в примиряючу жертву Христа сини Адама можуть знову стати синами Божими. Приймавши людську природу, Христос звеличив людство. Тепер грішні люди через зв'язок із Христом справді можуть відповідати імені «сини Божі». Така любов не має собі рівної. Діти Небесного Царя — яка дорогоцінна обітниця! Незрівнянна любов Божа до світу, що не прийняв Його! Чи ж це не тема для серйозних роздумів? Ця думка полонить душу і підкоряє розум волі Божій. Чим глибше ми вивчаємо Божественний характер у світлі хреста, тим краще розуміємо, як милість, любов і прощення поєднуються зі справедливістю та правосуддям; тим виразнішими стають незліченні свідоцтва Божої любові і Його ніжного співчуття, що є більшим, ніж жалість матері до своєї неслухняної, примхливої дитини.

[11]

Розділ 2. Грішник потребує Спасителя

При створенні людина була наділена благородними прагненнями та врівноваженим розумом. Вона була досконалою істотою і жила у згоді з Богом. Думки її були чистими, а наміри — святими. Але непослух спотворив прагнення людини, і самолюбство витіснило любов із людського серця. Внаслідок гріхопадіння людина настільки ослабла, що їй було не під силу самотійно чинити опір силам зла. Вона стала в'язнем сатани і залишилась би ним назавжди, якби не втрутився Бог. Намір спокусника полягав у тому, щоб зруйнувати План, який Бог мав при створенні людини, а також спустошити світ і наповнити його горем. Більше того: диявол замислив звинуватити в усьому цьому злі Бога, Котрий створив людину.

Коли людина була ще безгрішною, вона з радістю спілкувалась з Тим, «у Кому сховані всі скарби премудрості і пізнання» (Колос.2:3). Але після гріхопадіння людина вже не знаходила радості у святому житті, намагалася сховатися від Бога. У такому стані і сьогодні перебувають люди, серця яких не зазнали відродження та оновлення. Таке серце не живе у згоді з Господом і не знаходить радості у спільності з Ним. Грішник не був би щасливим у присутності Бога; він уникав би спілкування зі святими істотами. Якби навіть він опинився у Царстві Небесному, то це не принесло б йому радості. Дух безкорисливої любові, що панує там, де кожне серце відповідає на безмежну любов Творця, не знайшов би відгуку в його душі. Думки, смаки, побудження грішника були б незрозумілими і чужими для безгрішних небожителів. Він вніс би дисонанс у мелодію Небес. Небо перетворилось би для нього на місце мук. Йому б хотілося лише одного: сховатися від Того, Хто є Світлом і найбільшою Радістю небожителів. Але не свавільне рішення Бога закриває грішникам дорогу до Неба; вони самі закривають її для себе власною непридатністю для небесного оточення. Слава Божа була б для них «вогнем пожираючим».

[12]

Вони б воліли загинути, аби тільки сховатися від обличчя Того, Хто помер заради їхнього викуплення.

Ми не можемо власними силами вирватися з безодні гріха, до якої потрапили. Помисли нашого серця злі, і ми не можемо змінити їх. «Хто народжується чистим від нечистого? Ні один» (Йов 14:4). «Тому що помисли плотські — ворожнеча проти Бога, бо Законові Божому не підкоряються, та й не можуть» (Римл.8:7). Культура, освіта, виховання волі, людські зусилля мають певний сенс, однак у даному випадку вони безсилі. З їхньою допомогою можна досягти бездоганної зовнішньої поведінки, але вони не спроможні змінити серце або очистити джерело життя; щоб грішник міг стати святим, необхідна внутрішня сила, нове життя, отримане згори. Ця сила — Христос. Лише Його благодать спроможна оживити змертвілу душу і привернути її до Бога, до святості.

[13] Спаситель сказав: «Якщо хто не народиться згори», тобто, якщо людина не отримає нового серця і побуджень, котрі ведуть до нового життя, вона «не може побачити Царства Божого» (Йоан 3:3). Вчення про те, що необхідно лише розвивати добрі начала, закладені в людині від природи, є фатальною помилкою. «А людина тілесна не сприйме того, що від Духа Божого, бо вона вважає це безумством; і не зможе зрозуміти, тому що про це треба судити духовно» (1Кор.2:14). «Не дивуйся з того, що Я сказав тобі: потрібно вам народитись згори» (Йоан 3:7). Про Христа написано: «І життя було в Ньому, а життя було світлом людям» (Йоан 1:4). «Бо нема іншого імені під небом, даного людям, котрим могли б ми спастись» (Дії 4:12).

Недостатньо відчувати любов і ласку Божу, Його батьківську ніжність і доброту; недостатньо визнати мудрість і справедливність Божого Закону, що ґрунтується на вічному принципі любові. Все це знав апостол Павло, коли підкреслював: «Погоджуюсь із Законом, що він добрий. . .» «Закон святий і Заповідь свята, і праведна, і добра». Але при цьому він з гіркотою і відчаєм додавав: «А я тілесний, проданий гріхові» (Римл. 7:16,12,14). Павло прагнув чистоти і праведності, якої не міг досягнути власними силами, і тому із жалем вигукнув: «О, нещасна я людина! Хто визволить мене від цього тіла смерті?»

(Римл. 7:24). Такий зойк виривався із переобтяжених сердець у всіх краях і протягом усіх віків. А відповідь лише одна: «Ось Агнець Божий, Котрий бере на Себе гріх світу» (Йоан 1:29).

За допомогою численних та різноманітних ілюстрацій Дух Божий висвітлює цю істину і робить її зрозумілою людям, які прагнуть звільнитися від тягаря вини. Коли Яків згрішив, обманувши Ісава, і втік із батьківського дому, усвідомлення своєї провини дуже гнітило його, самотнього і бездомного, відірваного від усього, що було йому дорогим. Якова найбільше пригнічувала думка про те, що гріх розлучив його з Богом, і він залишений Небом. Засмучений Яків ліг відпочити просто неба. Навколо були лише безлюдні узгір'я і небо, всіяне яскравими зорями. І бачить він уві сні дивне світло та невиразні обриси сходинок, що здіймались від землі, на якій він лежав, і досягали, як йому здавалося, самих воріт Неба. Ангели Божі рухались по них вверх і вниз, а від тієї слави, що сяяла згори, почувся Божественний голос, що звіщав слова розради та надії. Так Якову відкрився Той, Хто міг задовольнити потреби його спраглої душі, — Спаситель. З радістю та вдячністю Яків побачив відкритий шлях, за допомогою якого він, грішник, міг відновити втрачене спілкування з Богом. Таємничі сходинок з того сну є символом Ісуса — єдиного Посередника між Богом і людиною.

[14]

На цей самий символ посилається Христос у розмові з Нафанаїлом. Він сказав: «Ви побачите небо відкрите та ангелів Божих, що до Сина Людського підіймаються та спускаються» (Йоан 1:51). Через відступництво людина віддалилася від Бога; зв'язок землі з небом увірвався. Прірва, що утворилася, позбавила можливості спілкування. Але через Христа земля знову з'єдналася з Небом. Своїми заслугами Христос проклав міст через безодню гріха, і тепер ангели можуть спілкуватися з людьми і служити їм. Христос з'єднує грішника, слабкого і безпорадного, з Джерелом безмежної сили.

Усі прагнення людини до прогресу, всі її зусилля звеличити людство даремні, якщо вона нехтує єдиним Джерелом надії та допомоги грішному людському родові. «Кожний дар добрий і кожний дар досконалий походять від Бога» (Якова 1:17). Без Нього неможливо досягнути найвищої досконалості характеру.

Христос є єдиною Дорогою до Бога. «Я є дорога, і правда, і життя; ніхто не приходить до Отця, як тільки через Мене» (Йоан 14:6).

Серце Бога прив'язане до Своїх земних дітей любов'ю, що сильніша за смерть. Віддавши Свого Сина, Він в одному цьому дарунку віддав нам усе Небо. Життя, смерть і посередництво Спасителя, служіння ангелів, благання Святого Духа, турбота Отця, Який стоїть над усіма і діє через всіх, постійна зацікавленість небожителів — все це задля спасіння людини.

[15] Будемо ж частіше думати про гідну подиву Жертву, принесену за нас! Спробуймо оцінити працю і зусилля, які докладає Небо, щоб привести до покаяння загублених і повернути їх до Батьківського дому. У дію приведені найпотужніші засоби і спонування. Найбільші нагороди за праведні вчинки, радощі Неба, присутність ангелів, спілкування з люблячим Богом і Його Сином, вдосконалення та розвиток усіх наших здібностей протягом вічності, — хіба це не стимули та заохочення, що спонукують нас всім серцем і з любов'ю служити Творцеві і Спасителю? А з другого боку — вирок Божого суду над гріхом, відплата, котрої не уникнути, моральний занепад і остаточне знищення, — про все це йдеться у Слові Божому, щоб застерегти нас від служіння сатані.

[16] Невже ми не зможемо оцінити милість Божу? Що ще Він міг би для нас зробити? Налагодьмо правильні стосунки з Богом, Котрий полюбив нас такою дивовижною любов'ю! Скористаймося запропонованими нам засобами, щоб стати подібними до Нього і повернутися до спілкування зі святими ангелами, до гармонії та близьких стосунків з Отцем та Сином.

Розділ 3. Покаяння

Яким чином людина може бути виправдана перед Богом? Як грішнику стати праведником? До гармонії з Богом, з Його святістю ми маємо змогу прийти лише через Христа; але як прийти до Христа? Багатьох цікавить саме це питання; воно непокоїло людей і в день П'ятидесятниці, коли, усвідомивши свій гріх, вони запитували: «Що нам робити?» (Дії 2:37). Першим словом у відповіді апостола Петра було: «Покайтесь!» (Дії 2:38). А згодом він додав: «Отож, покайтесь і наверніться, щоб стерті були гріхи ваші» (Дії 3:19).

Покаяння означає, що людина жалкує про вчинений гріх і відвертається від нього. Ми не можемо відмовитися від гріха, якщо не усвідомимо його згубності; доки наше серце не відвернеться від нього, в нашому житті не відбудеться справжньої переміни.

Чимало людей не розуміють суті покаяння. Вони жалкують про вчинений гріх і навіть досягають зовнішніх змін у поведінці, побоюючись, що за свої недобрі вчинки колись доведеться страждати. Але це не те покаяння, про яке йдеться у Біблії. Вони оплакують не стільки гріх, скільки його небажані наслідки. Таким був смуток Ісава, коли він зрозумів, що назавжди втратив право першородства. Валаам, злякавшись ангела, котрий став із мечем на його шляху, зізнався у своїй вині, щоб зберегти життя. Однак він не зазнав справжнього каяття, не відчув огиди до гріха, не змінив своїх намірів. Юда Іскаріот, зрадивши свого Господа, вигукнув: «Згрішив я, зрадивши кров невинну» (Матв.27:4). Страшне відчуття приреченості і страх перед судом змусили його зробити це визнання. Юду лякали наслідки його вчинку, але у глибині душі він не відчував нестримного жалю через те, що зрадив безвинного Сина Божого, «відрікся святого Ізраїлевого». Єгипетський фараон, зносячи суди Божі, визнавав свої гріхи, щоб уникнути подальших страждань, але як тільки карі припинялись, він знову поводив себе зухвало

[17]

перед Богом. Усі ці люди жалкували про наслідки гріха, а не про сам гріх.

Коли ж серце підкоряється впливу Божого Духа, то совість грішника пробуджується і він починає розуміти глибину та святість Божого Закону, що лежить в основі Божественного правління на небі і на землі. Світло, яке «просвіщає кожного, хто приходить у світ» (Йоан 1:9), освітлює потаємні куточки душі і виявляє приховане в темряві. Грішник починає розумом і серцем розуміти свою вину. Він відчуває святість Єгови, і страх наповнює його серце при думці, що він повинен стати зі своєю провиною і пороками перед Тим, Кому відомі всі таємниці душі. Він бачить любов Бога, красу святості, радість чистого серця; він прагне очиститися, щоб повернути втрачене спілкування з Небом.

[18] Молитва Давида після його падіння свідчить про те, що він справді жалкував про вчинений гріх. Його покаяння було глибоким і щирим. Він не намагався виправдати свій гріх і молився не з тим, щоб уникнути кари, котра йому загрожувала. Давид розумів потворність злочину і нечистоту власної душі, гріх став ненависним для нього. Він молився не тільки про прощення, а й про очищення серця. Давид прагнув радості святого життя, повернення до гармонії і спілкування з Богом. Прислухайтеся до його серця: «Блажен, кому проститься беззаконня і чий гріх покритий! Щаслива людина, якій Господь не поставить у вину гріха її, і в кого на душі нема лукавства!» (Псал.32:1–2). «Помилуй мене, Боже, великою милістю Твою, по великому милосерддю Твому прости переступи мої! Обмий мене зовсім від несправедливості моєї і очисти мене від гріха мого. Бо свої беззаконня я знаю, а мій гріх завжди переді мною. . . Очисти мене від гріха іссопом — і буду чистий; обмий мене — і буду біліший від снігу. . . Сотвори мені, Боже, чисте серце і віднови в моєму нутрі духа тривалого. Не відкинь мене, Боже, від лиця Твого і Духа Твого Святого не бери від мене. . . Верни мені радість спасіння Твого і злагідним духом підтримай мене. Визволь мене від переступу кровного, Боже, Боже Спасіння мого, і язик мій радісно величатиме справедливість Твою» (Псал.51:1–3,7,10–11,14).

Такого покаяння неможливо досягнути власними зусиллями; його можна отримати тільки у Христа, Який вознісся на небеса, а людей наділив Своїми дарами.

Саме в цьому питанні багато людей допускаються помилки і тому не можуть отримати тієї допомоги, яку Христос хоче їм надати. Вони вважають, що не можуть прийти до Христа, якщо спочатку не покаються, і це покаяння готує ґрунт для прощення їхніх гріхів. Але чи варто грішникові чекати покаяння, щоб прийти до Ісуса? Чи повинно покаяння перетворюватись у перешкоду між грішником і Спасителем?

Біблія не вчить, що грішник повинен покаятись перш, ніж зможе прийняти запрошення Христа: «Прийдіть до Мене всі знеможені та обтяжені, і Я заспокою вас» (Матв. 11:28). Адже до справжнього покаяння приводить та сила, котра виходить від Христа. Апостол Петро пояснив це ізраїльтянам такими словами: «Бог Своєю правицею возніс Ного як Начальника і Спасителя, щоб дати покаяння Ізраїлеві і прощення гріхів» (Дії 5:31). Ми так само не можемо покаятись без Духа Христового, Який пробуджує нашу совість, як не можемо отримати прощення без Христа.

[19]

Христос є Джерелом кожного доброго прагнення. Лише Він викликає у серці огиду до гріха. Будь-яке прагнення до правди та чистоти, так само як і усвідомлення власної гріховності, свідчить про те, що Його Дух впливає на наші серця.

Ісус сказав: «І коли Я буду піднесений від землі, приверну всіх до Себе» (Йоан 12:32). Христос повинен бути відкритий грішникові як Спаситель, Котрий помер за гріхи світу. Коли ми бачимо Агнця Божого на Голгофському хресті, тоді починаємо розуміти таємницю відкуплення, і доброта Божа веде нас до покаяння. Своєю смертю заради спасіння грішників Христос явив незбагненну любов. Коли грішник відчуває цю любов, вона пом'якшує його серце, опановує розумом і веде душу до покаяння. Щоправда, людям деколи стає соромно за своє гріховне життя і вони залишають деякі погані звички ще до того, як починають розуміти, що Христос привертає їх до Себе. Але будь-яка спроба виправитись, щире бажання поводитись краще є не що інше, як вияв сили Христової, якою Він притягає їх до Себе. Божий вплив, котрого вони ще не усвідомлюють, діє на

душу таким чином, що совість прокидається і в житті відбуваються зовнішні зміни. Христос привертає увагу грішників до Свого хреста, щоб вони могли бачити Того, Хто був розп'ятий за їхні гріхи. Тоді їм відкривається Його заповідь, стає очевидно зіпсованість власного життя: вони бачать, яке глибоке коріння пустив у їхньому серці гріх. Зрештою, приходиться деяке розуміння праведності Христа, і вони вигукують: «Що ж таке гріх, що потребує такої великої жертви за викуплення тих, хто опинився у його полоні? Скільки любові, страждання, приниження потрібно було, аби ми не загинули і мали життя вічне?»

[20] Грішник може чинити опір цій любові, незбагненній силі, котра привертає його до Христа, але якщо він не буде опиратись, то Ісус неодмінно притягне його до Себе. Пізнання Плану спасіння приведе його до підніжжя хреста, він розкається у своїх гріхах, що завдали стільки страждань улюбленому Синові Божому.

Та сама божественна мудрість, яка діє у природі, впливає і на серця людей, викликаючи в них невимовну жадобу того, чим вони ще не володіють. Ніщо в цьому світі не може вгамувати їхнього прагнення. Дух Божий закликає їх шукати те єдине, що може дати мир, спокій і святу радість, — благодать Христову. Через видимий і невидимий вплив наш Спаситель постійно намагається відвернути людей від гріховних насолод, котрі не можуть наситити душу, і привернути їхню увагу до незліченних переваг, які вони можуть знайти в Ньому. До всіх тих, хто даремно намагається напиться із розбитих водоймищ світу цього, звернена Божа вістка: «Хто спраглий, хай прийде, і хто хоче, нехай бере воду життя даром» (Відкр.22:17).

Якщо ви всім серцем прагнете чогось кращого, чого не може дати вам цей світ, визнайте це прагнення за голос Божий, що звертається до вас. Просіть Його дати вам покаяння, відкрити Христа у Його безмежній любові, досконалості й чистоті. Принципи Закону Божого — любов до Бога та людини — знайшли втілення у житті Спасителя. Безкорислива любов і милосердя — ось чим було сповнене Його життя. Коли ми вдивляємося у Нього, коли світло, що виходить від нашого Спа-

сителя, освітлює нас, тільки тоді бачимо гріховність власних сердець.

Можливо, ми, подібно до Никодима, тішимося тим, що нібито живемо праведно, не робимо аморальних вчинків і вважаємо, що нам не потрібно каятися перед Богом як запеклому грішникові. Але коли в наших душах засяє світло, що виходить від Христа, тоді ми пізнаємо, наскільки ми нечисті, і зрозуміємо корисливість власних намірів, ворожнечу проти Бога, якою позначені всі наші життєві вчинки. Тоді ми починаємо усвідомлювати, що наша праведність є насправді заплямованим одягом і тільки кров Христа може очистити нас від бруду гріха й оновити серце за Його подобою. Достатньо лише одному променю слави Божої, одному проблиску чистоти Христа проникнути в душу, аби зробити кожну пляму в характері до болю помітною, викрити потворність і пороки людського характеру. Стають очевидними неосвяченість бажань, зрадливість серця, нечистота уст. Грішник бачить, що його недобрі вчинки зневажали Закон Божий; його серце стискається від болю, відчуваючи на собі вплив всепроникаючого Святого Духа. Дивлячись на чистий, святий характер Христа, він відчуває огиду до самого себе.

[21]

Коли пророк Даниїл побачив славу, котра оточувала небесного вісника, посланого до нього, його приголомшило почуття власної безпорадності та недосконалості. Змальовуючи почуття, які виникли в нього під час цієї чудової сцени, він сказав: «... І не залишилося в мені сили, а краса обличчя мого змінилась, і я не задержав у собі сили» (Дан. 10:8). Душа, зазнаючи такого впливу, зненавидить самолюбство та егоїзм, прийнявши вірою праведність Христа; буде прагнути до такої чистоти серця, яка відповідала б вимогам Закону Божого і характеру Христа. Апостол Павло писав: «Щодо праведності, яка від Закону, — тобто, якщо говорити про вчинки, зовнішні дії, — то я безвинний» (Фил.3.6). Але коли він почав розуміти духовну суть Закону, то побачив себе грішником. За буквою Закону, якщо застосувати її до зовнішньої поведінки, як це зазвичай роблять люди, він утримувався від гріха; але коли він спрямував свій погляд у глибину святих настанов Закону і побачив себе таким, яким його бачив Бог, він у смиренні схилювався перед Господом і ви-

знав власну вину. Апостол сказав: «А я колись жив без Закону, але коли прийшла заповідь, то гріх ожив, а я вмер» (Римл.7:9). Коли він збагнув духовну природу Закону, гріх постав перед ним у всій своїй огидності, а від його самовпевненості не залишилося й сліду.

[22] Бог не до всіх гріхів ставиться однаково: в Його очах, так само як і в розумінні людей, існує більша і менша провина. Але яким би дріб'язковим не здавався той чи інший вчинок людини в очах Божих, жоден гріх не буває малим. Людська оцінка є недосконалою та упередженою; Бог же судить про все так, як воно є насправді. Пияка зневажають, йому говорять, що його гріх закрие йому дорогу до Неба, в той час, як гордість, самолюбство і жадібність часто залишаються без осуду. . . А саме ці гріхи особливо образливі для Бога, оскільки вони є прямою протилежністю добрим якостям Його характеру, жертвенній любові і суті всіх взаємовідносин у безгрішному Всесвіті. Людина, яка тяжко згрішила, може відчувати сором, усвідомлювати власну нікчемність і потребу в благодаті Христовій, але гордість не відчуває жодних потреб і тому закриває двері серця для Христа і Його безмежних благословень.

Бідний митар молився: «Боже, будь милостивий до мене, грішного» (Лука 18:13), і вважав себе надзвичайно великим грішником; так само оцінювали його й інші люди. Але він розумів своє становище. Із тягарем вини та сорому він прийшов до Бога, прохаючи в Нього милості. Серце митаря відкрилося для благодатної дії Духа Божого, Який міг звільнити його від влади гріха. Хвалькувата, сповнена власної праведності, молитва фарисея свідчила про те, що його серце зачинене для впливу Святого Духа. Він був далекий від Бога і тому не усвідомлював власної нечистоти, котра не мала нічого спільного з Божественною святістю. Не розуміючи своєї потреби, він нічого й не отримав.

Якщо ви усвідомили власну гріховність, то не чекайте, поки станете кращими. Чимало людей вважають себе недостойними, щоб прийти до Христа! Чи сподіваєтеся ви стати кращими завдяки власним зусиллям? «Чи мурин відмінить коли шкіру свою, а пантера — плями свої? Так і ви не можете чинити добре, навчені чинити лихе» (Єрем. 13:23). Допомогти вам

може тільки Бог. Не слід чекати, коли з'являться переконливі докази, кращі можливості або святіші нахили. Самі ми нічого не вдіємо. До Христа ми повинні прийти такими, якими є.

Але нехай ніхто не обманюється думкою, що Бог через Свою велику любов та милість спасе навіть тих, котрі відкидають Його благодать. Надзвичайна мерзенність гріха може бути зрозумілою тільки в світлі Голгофського хреста. Якщо хтось запевняє, нібито Бог занадто милосердний, аби відкинути грішника, нехай подивиться на Голгофу. Христос узяв на Себе вину грішних людей і постраждав за них саме тому, що для спасіння людства не було іншого шляху і без цієї Жертви людство не могло б звільнитися від згубної сили гріха, відновити спілкування зі святими істотами та знову повернутися до духовного життя. Любов, страждання і смерть Сина Божого свідчать про потворність гріха і про те, що, тільки підкоривши себе Христові, ми можемо позбутися влади гріха і мати надію на життя, сповнене високих ідеалів.

[23]

Іноді люди, виправдовуючи своє небажання розкаятися, порівнюють себе з тими, хто називає себе християнами, кажуть: «Я не гірший за них. У них не більше самовідреченості, стриманості та розсудливості, аніж у мене. Вони полюбляють задоволення і так само догоджають собі, як і я». Такі люди використовують недоліки інших, щоб виправдати нехтування власними обов'язками. Але гріхи та недоліки інших не можуть бути виправданням для нас, бо Господь не ставить нам у приклад недосконалість інших людей. Святий і безгрішний Син Божий — Взірець для нас; і ті, хто нарікає на поведінку християн, повинні були самі показати кращий і благородніший приклад своїм життям. Якщо вони так добре розуміють, яким повинен бути справжній християнин, чи не стає їхній гріх від цього ще більшим? Вони знають, як потрібно правильно поводитися, але відмовляються це робити.

Гаяння часу небезпечно! Не відкладайте визнання своїх гріхів та пошук чистоти серця через зв'язок з Ісусом. Саме в цьому тисячі людей роблять помилку, котра призводить їх до вічної загибелі. Немає потреби говорити проте, що людське життя є коротким і непевним, але саме в цьому приховується страшна небезпека, яку ми недооцінюємо. Вона полягає у неба-

[24] жанні людей негайно покоритися благаючому заклику Святою Духа залишити гріховне життя. Отож, яким би малим не здавався гріх, той, хто потурає йому, може загинути навіки. Те, чого ми не перемогли, переможе нас і призведе до загибелі.

Адам і Єва переконували себе, що така дрібниця — скуштувати заборонений плід — аж ніяк не може мати тих жахливих наслідків, про які попереджував Бог. Але ця незначна провина стала порушенням незмінного і святого Божого Закону. Вона роз'єднала людину з Богом і відкрила шляхи до смерті та невимовного страждання, що заповнили світ. Споконвіку від землі підноситься плач і ридання, все Боже творіння стогне і страждає від наслідків непослуху людини. Навіть Небо відчуло на собі руйнівний вплив повстання проти Бога. Голгофський хрест стоїть як пам'ятник виняткової Жертви, необхідної для відкуплення порушників Божого Закону. Не будемо вважати гріх дрібницею!

Кожне порушення Закону Божого, зневажливе ставлення або відкинення благодаті Христа обертаються проти самої людини, роблячи її серце жорстоким, ослаблюючи волю, притупляючи розум. Вона стає не тільки менш схильною до послуху, а й менш здатною підкорятись ніжним благанням Святого Духа Божого.

Багато людей заспокоюють свою стурбовану совість думкою про те, що можуть звернути зі шляху зла, коли тільки захочуть цього. їм здається, нібито вони можуть нехтувати милостивими Божими закликами і водночас залишатися чутливими до них; що навіть діючи всупереч Духові благодаті, навіть ставши на бік сатани, зможуть у найскрутнішу хвилину змінити своє життя. Але це не так легко зробити. Досвід і звичаї минулого гріховного життя настільки змінюють характер людини, що потім лише в небагатьох може виникнути бажання стати подібними до Христа.

[25] Навіть одна негативна риса характеру, одне гріховне бажання, котре людина постійно плекає у серці, врешті-решт, зведе нанівець силу Євангелія. Кожне потурання гріху віддаляє душу від Бога. Людина вперто виявляє невір'я і холодну байдужість до Божої правди, а потім лише пожинає те, що посіяла. У всій Біблії немає серйознішого застереження від легковажного

ставлення до зла, ніж у словах мудрого Соломона: грішник «у путах гріха свого сидить» (Прип.5:22).

Христос готовий звільнити нас від гріха, але не примушує до цього волю людини. Якщо, заплутавшись у гріхах, ми повністю схилюлися на бік зла і не бажаємо звільнитись та прийняти Божу благодать, то що ж Він може зробити? Ми губимо себе самі, якщо вперто відкидаємо Його любов. «Ось тепер час благодатний, ось тепер спасіння» (2Кор.6:2). «Нині, як почуєте голос Його, не будьте жорстокими» (Євр. 3:7–8).

«Чоловік дивиться на лице, а Господь дивиться на серце» (1Сам. 16:7) — на людське серце з усіма суперечливими почуттями радості та смутку, таке непостійне й норовливе, в якому так багато нечистоти і неправди. . . Бог знає, що керує людським серцем, його намірами і цілями. Ідіть до Нього, якою б заплямованою не була ваша душа. Подібно до псалмиста, відкрийте її потаємні куточки перед Його всепроникливим зором, щиро благаючи: «Випробуй, Боже, мене, — і пізнай серце моє, досліди мене, — і пізнай мої задуми, і подивись, чи не йду я дорогою злою, і на вічну дорогу мене попровадь» (Псал.139:23–24).

Багато людей визнають лише «релігію розуму», приймаючи вигляд благочестя, в той час як їхнє серце залишається неочищеним. Нехай вашою молитвою буде: «Серце чисте сотвори мені, Боже, і віднови в мені духа правого» (Псал.51:10). Будьте чесні самі з собою! Будьте такими ж серйозними та невідступними, як і в тому випадку, коли б вам загрожувала смертельна небезпека. Це питання розв'язується поміж Богом і вашою душею, причому розв'язується для вічності. Сама лише марна надія, за котру ви намагалися триматись, може виявитися для вас згубною.

Вивчайте Слово Боже з молитвою. Це Слово відкриває вам у Законі Божому і в житті Ісуса Христа великі принципи святості, без яких «ніхто не побачить Господа» (Євр. 12:14). Воно переконує нас у гріховності і ясно показує шлях спасіння. Прислухайтесь до нього як до голосу Божого, що промовляє до вашої душі.

Зрозумівши потворність гріха і справжній свій стан, не впадайте у відчай, бо саме грішників прийшов спасти Хри-

стос. Нам не потрібно примиряти Бога із собою, адже — о, незбагненна любов! — «Бог у Христі примирив із Собою світ» (2Кор.5:19). Ніжною любов'ю Бог повертає до Себе серця Своїх заблудних дітей. Ніхто із земних батьків не буває таким терплячим до недоліків і помилок своїх дітей, як Бог до тих, кого Він прагне спасти. Ніхто не може ніжніше умовляти грішника, ніж Він. Жодна людина не здатна на це. Усі Його обітниці, всі застереження є виразом безмежної Божої любові.

Коли до вас наближається сатана і переконує, що ви великий грішник, погляньте на свого Відкупителя й зверніть увагу на Його заслуги. Тільки світло, одержане від Нього, може допомогти вам. Визнайте ваш гріх, але скажіть дияволу: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішників» (1Тим. 1:15) і що Його незрівнянною любов'ю ви можете спастись.

Якось Ісус розповів Симону про двох боржників. Один з них був винен своєму панові невелику суму, а другий — значну, але пан простив їм обом. Христос запитав Симона, котрий з боржників більше любитиме свого пана. Симон відповів: «Той, котрому більше прощено» (Лука 7:43). Ми були великими грішниками, але Христос помер, щоб ми могли бути прощені. Його Жертва є цілком достатньою, щоб Він міг благати Отця про наше спасіння. Ті, котрим Він більше простив, більше Його й любитимуть. Ближче, ніж інші, вони стоятимуть біля Його престолу і славитимуть Його за безмежну любов і велику жертву. Ми найкраще зрозуміємо мерзенність гріха тільки тоді, коли у всій повноті усвідомимо Божу любов. Коли ми бачимо, якою великою є Божа милість до нас, коли починаємо дещо розуміти про велику жертву Христа, принесену за нас, наше серце сповнюється вдячністю та ширим каяттям.

[27]

Розділ 4. Визнання гріхів

«Хто приховує гріхи свої, той успіху не має, а хто визнав їх і залишає, той буде помилуваний» (Прип. 28:13).

Милість Божа! За яких простих, справедливих і розумних умов вона може бути отримана! Господь не вимагає, щоб ми виснажували себе для того, аби отримати прощення гріхів. Немає потреби здійснювати довгі та виснажливі паломництва в далекі країни, мучити своє тіло, аби заслужити милість Всевишнього і спокутувати гріхи, бо хто визнає і залишає свої гріхи, той буде помилуваний.

Апостол сказав: «Признавайтесь один одному в провинах і моліться один за одного, щоб вам зцілитися» (Яків 5:16).

Зізнавайтесь у своїх гріхах перед Богом, оскільки лише Він може їх простити, а в своїх провинах — один перед одним. Якщо ви образили свого друга чи ближнього, то повинні визнати перед ним власну провину, а його обов'язок — охоче простити вам. Потім просіть прощення у Бога, тому що образений вами брат є дитиною Божою; завдаючи йому болю, ви робите гріх проти його Творця і Відкупителя. Розкажіть про свою провину єдиному правдивому Посереднику — нашому великому Первосвященнику, «випробуваному в усьому, подібно до нас, окрім гріха, Який співчуває слабостям нашим» (Євр.4:15). Він може очистити вас від будь-якої плями гріха.

[28]

Люди, які не упокорили себе перед Богом і не визнали власних провин, не виконали головної умови, за якої Бог може їх прийняти. Якщо ви не пережили такого покаєння, про яке потім не доводиться жалкувати, якщо ви у справжній покорі душі, зі скрушеним серцем не визнали власних гріхів і не зненавиділи своїх переступів, то ви ще по-справжньому не шукали прощення гріхів. Не зробивши цього, ви не можете знайти мир у Господеві.

Наші гріхи залишаються непростеними лише з однієї причини: ми не бажаємо упокорити своє серце і виконати умови,

викладені у Слові Божому. Щодо цього нам дані чіткі й конкретні настанови. Визнання гріхів — прилюдно чи на самоті з Богом — повинно бути ширим. Примушення тут недопустиме, так само як і легковажне, необдумане зізнання у своїй провині. Не можна наполягати на сповіді, якщо людина не усвідомила огидності гріха. Тільки те визнання гріхів, яке виходить з глибини серця, може бути прийняте милосердним і співчутливим Богом. Псалмист сказав: «Господь близько до тих, в кого серце скрушене, і впокорених духом спасає» (Псал.34:18).

Правдиве визнання свого гріха завжди конкретне та визначене. Одні гріхи можуть бути відкриті тільки перед Богом, інші повинні бути визнані перед людьми, котрі через них постраждали. Гріхи, вчинені прилюдно, повинні визнаватися таким самим чином. Справжнє визнання гріха має бути конкретним по суті; ви повинні визнати кожний гріх, вчинений вами.

[29] За часів Самуїла ізраїльський народ відійшов від Бога. Євреям довелося страждати від наслідків своїх гріхів; вони втратили віру в Бога і розуміння того, що Його премудрість та сила керують ними. Вони втратили віру в Його здатність захистити Свою справу. Євреї відвернулися від Володаря Всесвіту і забажали такого ж державного устрою, як у сусідніх народів. Щоб віднайти мир, вони ясно і чітко визнали свою провину: «Понад усі наші гріхи додали ми ще й оце зло, що жадали для себе царя» (1 Сам. 12:19). Отже, вони повинні були визнати саме той гріх, до розуміння якого дійшли, відчуваючи докори сумління. Невдячність пригнічувала їхні душі та розділяла з Богом.

Бог не прийме визнання гріхів без щирого покаяння і виправлення. У житті повинні відбутися радикальні зрушення: все, що ображає Бога, слід усунути. Таким є наслідок щирого покаяння у гріху. Нам ясно сказано, що ми повинні зробити зі свого боку: «Умийтесь, очистьте себе! Відкиньте зло ваших вчинків з-перед очей Моїх, перестаньте чинити лихе. Навчіться чинити добро, правосуддя жадайте, захищайте пригнобленого, дайте суд сироті, за вдову заступайтесь» (Ісаїя 1:16—17). «Якщо заставу поверне несправедливий, грабунок відшкодує, ходитиме уставами життя, щоб не чинити кривди, то конче буде він жити, не помре!» (Єзек.33:15). Апостол Павло так

писав про плоди справжнього покаяння: «Саме це, що ви за-
смутились ради Бога, глядіть, яку щирість це викликало у вас,
які перепрошування, яке обурення на винуватого, який страх,
яке бажання, яку ревність, яке покарання, готовність віддати
кожному належне! В усьому ви показали себе чистими в цій
справі» (2Кор.7:11).

Коли гріх послаблює моральну чутливість, грішник не помічає недоліків у своєму характері і не розуміє потворності власних учинків. Якщо він не підкориться дії Святого Духа, Який переконує Його у гріху, то не усвідомить до кінця свого становища. Тоді визнання гріхів не буде щирим і серйозним. Визнаючи провину, він кожного разу шукатиме виправдання, посилаючись на те, що якби не обставини, він не зробив би вчинку, за який йому докоряють. Коли Адам і Єва скуштували заборонений плід, їх охопило почуття сорому й страху. Спочатку вони думали тільки про те, як виправдати свій гріх, щоб уникнути жахливого смертного вироку. Господь запитав їх про вчинений гріх, і Адам відповів Йому, складаючи вину частково на Бога, частково на свою подругу: «Жінка, котру Ти дав мені, вона дала мені від плоду і я їв». Жінка звинуватила змія: «Змій спокусив мене, і я з'їла» (Бут.3:12–13).

[30]

Навіщо Ти створив змія? Навіщо Ти дозволив йому ввійти до Едему? Саме це Єва мала на увазі, коли виправдовувала свій гріх, покладаючи таким чином на Бога відповідальність за його скоєння. Дух самовиправдання вперше виник у батька всякої неправди і досі виявляє себе в усіх синах та дочках Адама. Подібне визнання не походить від Святого Духа і не може бути прийняте Богом. Людина, яка дійсно кається, приймає на себе відповідальність за вчинений гріх, визнаючи власну провину без лукавства.

Подібно до нещасного митаря, котрий не смів навіть підвести очей до неба, він благатиме: «Боже, будь милостивий до мене, грішного!» Той, хто визнає свої провини, буде виправданий, бо Ісус Своєю кров'ю заступається за кожну душу, яка кається. У Слові Божому наведені приклади справжнього упокорення і покаяння. Біблія розповідає про людей, які визнавали свій гріх і не шукали вибачення чи виправдання його. Апостол Павло не приховував свого гріха. Він виставляє його

у найнепривабливішому світлі, не роблячи спроби зменшити провину: «Багато святих замкнув у в'язниці, одержавши владу від первосвящеників; і коли їх убивали, я подавав на те голос. І по всіх синагогах я багаторазово мучив їх, і примушував хулити Ісуса; і в безмірній лютості я переслідував їх по чужих містах» (Дії 26:10–11). Він, не вагаючись, проголошує: «Христос Ісус прийшов у світ спасти грішників, з яких я перший» (1Тим.1:15).

[31] Смирненне і скрушене серце, сповнене щирого покаяння, зможе повною мірою зрозуміти любов Божу і Жертву, принесену на Голгофі. Як син признається у своїх поганих вчинках перед люблячим батьком, так і грішник, який щиро кається, визнає гріхи перед Богом. «Коли ми свої гріхи визнаємо, — запевняє Біблія, — то Він вірний та праведний, щоб гріхи нам простити та очистити нас від неправди всілякої» (1Йоан 1:9).

Розділ 5. Посвячення

Бог обіцяє: «І будете шукати Мене і знайдете, коли шукатимете Мене всім серцем своїм» (Єрем.29:13).

Серце повинно повністю покоритися Богові, щоб відбулася переміна, внаслідок якої в нас міг би бути відновлений образ Божий. Через свою гріховну природу ми стали відчуженими від Бога.

Святий Дух так описує наш стан: «Мертві через ваші провини й гріхи», «... хвора ваша вся голова і все серце боляще... Від підшви ноги й аж до голови нема цілого місця на ньому».

Сатана міцно тримає нас у путах, він уловив нас для того, щоб ми чинили його волю (Ефес.2:1; Ісаїя 1:5—6; 2Тим.2:26).

Бог бажає зцілити і звільнити нас. Але оскільки для цього необхідне докорінне перетворення і відновлення всієї нашої природи, ми повинні повністю покоритися Богові.

Боротьба із власним «я» є найбільшою битвою у світі. Зректися себе, повністю підкоритися волі Божій можна лише ціною великої боротьби. Для людини, яка повністю не віддала себе Богові, нове життя у святості неможливе. Правління Боже не засноване на сліпій чи бездумній покорі, як намагається запевнити сатана. Бог звертається до нашого розуму та совісті. Він запрошує людей: «Прийдіть і розсудимо» (Ісаїя 1:18). Це заклик Творця, але Він не силує людську волю і приймає тільки добровільне, розумне поклоніння. Вимушена покора зробила б неможливим всебічний розумовий і духовний розвиток людини, перетворила б її у робота. Це не узгоджується з наміром Творця. Він бажає, щоб людина — вінець творіння — досягла найвищої досконалості. Господь відкриває нам такі висоти благословення, які ми можемо осягнути через Його благодать. Він закликає нас довіритися Йому, щоб Він міг здійснити в нас Свій задум. Але вибір за нами: чи бажаємо ми звільнитися від пут гріха, щоб стати дійсно вільними дітьми Божими?

[33]

Відаючи себе Богові, ми неодмінно повинні відмовитися від усього, що могло б розділити нас із Ним. Ось чому Спаситель говорить: «Кожен з вас, хто не зречеться всього, що має, не може бути учнем Моїм» (Лука 14:33).

Ми повинні позбутися всього, що відвертає наше серце від Бога. Багатство є ідолом багатьох людей. Любов до грошей, бажання розбагатіти — це той золотий ланцюг, котрий зв'язує їх із сатаною. Інші понад усе шукають світської слави і почестей. Життя без турбот та обов'язків є ідолом багатьох людей. Але ці рабські пута повинні бути розірвані. Ми не можемо наполовину належати Господеві, а наполовину — світові. Якщо ми не належимо повністю Богові, то ми не Його діти.

[34] Деякі люди стверджують, нібито вони служать Богові, проте покладаються на власні сили, коли йдеться про виконання Його Закону, формування праведного характеру та спасіння. Їхні серця не зворушені глибоким почуттям Христової любові. Вони намагаються виконувати свої християнські обов'язки як вимоги Божі, сподіваючись таким чином заслужити вічне життя. Така віра нічого не варта. Коли Христос живе в серці, людська душа настільки наповнюється Його любов'ю і радістю спілкування з Ним, що вже більше не може бути без Нього. Коли ми розмірковуємо про Христа, то забуваємо про своє «я». Любов до Нього стає рушійною силою усіх наших вчинків. Ті, що перебувають під впливом любові Божої, котра повертає їх до себе, не думають, як їм задовольнити вимоги Божі ціною найменших жертв. Вони прагнуть жити в повній згоді з волею свого Відкупителя, готові з радістю залишити все і повністю посвятити себе досягненню обраної мети. Визнавати Христа, не маючи глибокої любові до Нього, — це пусті слова, звичайний формалізм і тяжке ярмо.

Чи не здається вам, що віддати Христові все — занадто велика жертва? Тоді запитайте себе: «Що віддав Христос за мене?» Син Божий віддав усе: Своє життя і любов. Він прийняв страждання ради нашого викуплення. Як же можемо ми, люди, недостойні такої любові, зачинити перед Ним свої серця? Щомиті ми користуємося благословеннями Його милості і саме тому не можемо повністю усвідомити, з якої безодні гріха і нещастя Він підняв нас. Як можемо ми дивитися на Того, Кого

розп'яли наші гріхи, і далі зневажати Його любов та жертву? Зрозумівши всю глибину приниження, якого зазнав Господь Слави, чи можемо ми нарікати на те, що наша дорога до життя пролягає через боротьбу і самозречення?

У багатьох гордих серцях виникає питання: «Навіщо ка-
ятися та принижуватися? Невже без цього я не можу бути
впевненим, що Бог мене приймає?» Подивіться на Христа: Він
був безгрішний. Більше того, Він був Царем Небесним, але
заради викуплення людського роду став Жертвою за гріх: «був
зачислений до злочинців, коли Він узяв на Себе гріхи багатьох
і за грішників заступався!» (Ісаія 53:12).

Від чого ми відмовляємося, коли віддаємо Христові все?
Від споганеного гріхом серця, щоб Христос очистив його Сво-
єю кров'ю і спас нас Своєю незрівнянною любов'ю. Проте
деякі люди думають, що відмовитись від усього надто важко.
Які ж ганебні такі думки та слова! Бог не вимагає, щоб ми
відмовилися від того, що приносить нам користь. У всіх діях
Він дбає лише про щастя Своїх дітей. Якби ті, котрі ще не
прийняли Христа, зрозуміли, що Він прагне дати їм набагато
більше того, чого вони самі шукають для себе. Людина крив-
дить власну душу і завдає собі величезної шкоди, коли думає
і діє усупереч волі Божій. Неможливо бути по-справжньому
щасливим, йдучи шляхом, забороненим Богом. Адже тільки
Він знає, що є найкращим для нас, і робить усе задля нашого
добра. Шлях гріха є шляхом нещастя й загибелі.

[35]

Буде помилкою думати, нібито Бог задоволений, коли Його
діти страждають. Небеса зацікавлені в щасті людини. Наш Не-
бесний Отець не позбавляє радості Своїх дітей. Він закликає
нас відмовитися від того, що викличе страждання та розчару-
вання, зачинить перед нами двері до щастя й вічного життя.
Спаситель світу приймає людей такими, якими вони є: з усіма
їхніми вадами, немочами та недосконалостями. Він не тільки
очищає їх від гріхів Своєю кров'ю і дає спасіння, а й задо-
вольняє сердечні бажання тих, які погоджуються взяти Його
ярмо і понести Його тягар. Він хоче дати мир і спокій усім,
хто приходить до Нього за хлібом життя. Ісус закликає до ви-
конання лише тих обов'язків, що приведуть нас на вершину
блаженства. Цього стану ніколи не зазнає той, хто опирається

волі Божій. Перебуваючи в нас, Христос — наша надія слави — є справжньою радістю в душі.

Багато людей запитують: «Як я повинен віддати себе Богові?» Ви бажаєте це зробити, але не маєте в собі моральної сили, перебуваєте в полоні сумнівів і гріховних звичок. Ваші обіцянки та рішення — ніби замки, побудовані з піску. Ви не можете керувати своїми думками, прагненнями і почуттями. Спогади про невиконані обіцянки та забуті зобов'язання підривають у вас довір'я до власної щирості і наводять на думку про те, що Бог не може вас прийняти. Але не впадайте у відчай! Потрібно зрозуміти, що таке справжня сила волі. Це — керуюча [36] сила в житті людини, сила здійснювати вибір. Усе залежить від правильного спрямування волі. Бог наділив людину правом вибору, і вона повинна ним скористатись. Ви не можете власними силами змінити своє серце чи примусити його любити Бога, але можете прийняти рішення служити Йому. Ви можете підкорити Богові свою волю, і тоді Він здійснюватиме у вас «і хотіння, і дію за доброю волею Своєю». Тоді ви повністю перебуватимете під керівництвом Духа Христа; ви полюбите Його, і всі ваші думки будуть у гармонії з Ним.

Але прагнення до святості можуть залишитися тільки добрим наміром і не принести жодної користі. Чимало людей загинуть, хоча мали надію і бажання стати справжніми християнами. Однак свою волю вони не підкорили Богові і сьогодні не зробили цей вибір — бути християнами.

Ваше життя може повністю змінитися, якщо ви скеруєте власну волю у правильному напрямку. Віддаючи її Христові, ви з'єднаєтеся з Силою, яка вища від сили будь-якого уряду і влади. З Небес ви приймете Силу, яка зробить вас непохитними. Таким чином, постійно підкоряючись Богові, ви зможете жити [37] новим життям — життям віри.

Розділ 6. Віра і прийняття

Коли Дух Святий пробуджує совість, ви починаєте бачити згубність гріха, його руйнівну силу та наслідки. Збагнувши, скільки горя приносить гріх, ви дивитесь на нього з огидою, усвідомлюючи, що він розлучив вас з Богом і ви стали не-вільником зла. Чим більше ви боретесь з ним, тим ясніше бачите власну безпорадність, внутрішню зіпсованість і нечистоту; розумієте, що у вашому серці міцно вкоренилися гріх і самолюбство. Ви прагнете прощення, чистоти, свободи. . . Як же прийти до згоди з Богом і стати подібним до Нього?

Внутрішній мир — ось що вам потрібно: прощення від Бога і любов у серці. Ні гроші, ні інтелект, ні будь-які людські знання не принесуть вам миру. Досягти його власними зусиллями — безнадійна справа. Але Бог дає вам його даром — «без срібла і без плати» (Ісаїя 55:1). Він належить вам, потрібно тільки простягнути руку і взяти його. Господь говорить: «Коли будуть гріхи ваші, як кармазин, стануть білі, мов сніг; якщо будуть червоні, немов багряниця, то стануть, мов вовна, вони» (Ісаїя 1:18). «І дам вам нове серце і новий дух вложу в нутро ваше» (Єзек. 36:26). Ви визнали свої гріхи і в глибині серця відмовились від них, вирішивши віддати своє життя Богові. Тепер ідіть до Нього з проханням змити всі ваші переступи і дати вам нове серце. Вірте, що Бог це зробить, адже Він обіцяв. Перебуваючи на землі, Ісус бажав донести цей урок до свідомості людей: ми повинні вірити, що одержуємо дар, який Бог обіцяв нам, і цей дар вже належить нам. Ісус зціляв людей від хвороб, коли вони вірили в Його силу.

Спаситель допомагав їм видимим чином, щоб вони повірили в те, що Він може робити і невидиме — прощати гріхи. Ісус ясно сказав про це, зціляючи розбиту паралічем людину: «Але щоб ви знали, що Син Людський має владу на землі прощати гріхи». Тоді каже Він розслабленому: «Встань, візьми ноші твої та й іди додому» (Матв.9:6). Євангеліст Йоан, роз-

[38]

повідуючи про чудеса Христа, підтверджує цю думку: «Це ж написано, щоб ви увірували, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб, віруючи, мали життя в ім'я Його» (Йоан 20:31).

З простих біблійних розповідей про зцілення хворих ми можемо навчитись, як потрібно вірити в Нього, щоб отримати прощення гріхів. Згадаємо історію зцілення розслабленого у Віфезді. Бідний страждалець був зовсім безпорадний: він не ходив тридцять вісім років. Однак Ісус звелів йому: «Встань, візьми постіль твою і ходи!» (Йоан 5:8). Хворий міг би відповісти: «Господи, якщо Ти зцілиш мене, я виконаю Твій наказ». Але ні! Він повірив словам Христа, повірив, що він вже зцілений, і відразу зробив зусилля, аби встати; розслаблений хотів ходити — і пішов. Він діяв згідно зі словом Христа, — і Бог дав йому силу. Хворий видужав.

[39] Гріхи призвели вас до подібного становища. Ви не можете спокутувати свої минулі гріхи, змінити власне серце і стати святими. Але Бог обіцяє все це зробити для вас через Христа. Вірте в те, що Він обіцяв. Визнайте гріхи і віддайте себе Богові. Прийміть рішення служити Йому. Як тільки ви зробите це, Бог виконає Своє слово. Якщо ви вірите в те, що обіцяв Бог: що ви прошені та очищені, Він дасть вам по вірі вашій. Ви будете зцілені так само, як розслаблений, котрому Христос дав силу ходити в ту мить, коли хворий повірив у зцілення. Все можливо тому, хто вірить.

Не чекайте, поки відчуєте, що ви видужали, але скажіть: «Я вірю в це не тому, що почуваю себе здоровим, а тому, що Бог обіцяв».

Ісус говорить: «Все, чого ви будете просити в молитві, — вірте, що одержите, і буде вам» (Марк. 11:24). Виконання цієї обіцянки залежить від однієї умови: ми повинні просити по волі Божій. Але ж воля Божа якраз і полягає у тому, щоб очистити нас від гріхів, зробити нас Божими дітьми і дати силу жити в святості. Тому ми можемо просити цих благословень з вірою, що отримаємо їх, і дякувати Богові за те, що ми вже одержали їх. Яка це перевага — приходити до Ісуса, очищатися від гріха і стояти перед Законом Божим без сорому і докорів сумління! «Тож нема тепер ніякого осудження тим, котрі в Христі Ісусі живуть не за плоттю, а за духом» (Римл. 8:1).

Тому ми вже не свої, а куплені дорогою ціною. «Не тлінним сріблом або золотом викуплені ви від суєтного життя вашого. . . але дорогоцінною кров'ю Христа, як непорочного й чистого Агнця» (1 Петр. 1:18–19). Отже, вам потрібно тільки повірити Богові. Тоді ви почнете нове життя під благодатним впливом Святого Духа. Ви тепер — член Його сім'ї, і Він любить вас так, як Свого Сина. Тепер, коли ви віддали себе Ісусові, не повертайтеся назад і не віддаляйтеся від Нього, а щодня говоріть: «Я належу Христові, я віддав себе Йому». Просіть, щоб Він дав вам Духа Святого і підтримував Своєю благодаттю. І як ви, віддавшись Богові і довірившись Йому, стали Його дитиною, так і живіть у Ньому! Апостол Павло радить: «Тому як ви прийняли Христа Ісуса Господа, так в Ньому і ходіть!» (Колос. 2:6).

Декому здається, що перш ніж розраховувати на Божі благословення, необхідно пройти певні випробування і переконатися Господа у своєму виправленні. Але ви вже зараз можете просити Божих благословень. Нам потрібна Його благодать і Дух Христа, Котрий підкріплює нас, інакше ми не зможемо чинити опір злу. Ісус бажає, щоб ми прийшли до Нього такими, якими є: безпорадними, з усіма своїми гріхами та недоліками. Ми можемо прийти до Нього зі своїми провинками та хибами. Ми можемо прийти до Нього зі своїми немочами, пороками, безглуздою поведінкою і впасти до Його ніг у покаянні. По великій милості Своїй Бог візьме нас в обійми Своєї любові, перев'яже наші рани і очистить від усякої скверни.

Саме тут багато людей зазнають поразки: вони не вірять, що Ісус проїдає їх особисто. Вони не вірять Богові на слово. Проте всі, хто виконує поставлені Богом умови, мають перевагу на власному досвіді зазнати прощення, яке дає їм Бог. Він прощає їм усі гріхи. Женіть геть думку про те, що Божі обітници не для вас. Вони стосуються кожного грішника, який кається. Христос посилає ангелів, і вони несуть Його благодать та силу кожній віруючій душі. Якою б грішною не була людина, вона може знайти силу, чистоту та праведність в Ісусі, Котрий помер за всіх грішників. Він готовий з кожного зняти заплямовану, опоганену гріхом одежу та зодягнути в білий одяг праведності. Христос пропонує грішникові життя замість смерті.

[40]

Бог не ставиться до нас так, як ми, смертні люди, ставимося одне до одного. Господь сповнений милосердя, любові та ніжного співчуття. «Хай покине безбожний дорогу свою, а крутій — свої задуми і хай до Бога звернеться, — і Він його помилує, бо Бог пробачає багато» (Ісаїя 55:7). «Провини твої постирав Я, як хмару, і, немов мряку, — гріхи твої» (Ісаїя 44:22).

«Бо не жадаю Я смерті помираючого, — говорить Господь Бог, але покайтеся та й живіть» (Єзек. 18:32). Сатана завжди намагається приховати від нас благословенні Божі запевнення. [41] Він хоче позбавити людину будь-якого проблеску надії, кожного променя світла. Але ми не повинні цього йому дозволити. Не слухайте спокусника, а скажіть йому: «Ісус помер, щоб я міг жити! Він любить мене і не хоче, щоб я загинув. У мене є милосердний Небесний Отець; і хоч я зловживав Його любов'ю й нехтував Його благословеннями, котрі Він давав мені, встану, піду до Отця і скажу Йому: „Отче! Згрішив я проти Неба і проти Тебе. Негідний я вже зватися сином Твоїм; прийми ж мене як одного з Твоїх наймитів“». У цій притчі йдеться про те, як Отець приймає кожного блудного сина. «І коли він був ще далеко, побачив його батько і переповнився жалем: і побіг, і кинувся на шию йому, і почав цілувати його» (Лука 15:18–20).

Але навіть ця притча, якою б ніжною та зворушливою вона не була, не може повністю відобразити безмежного співчуття Отця Небесного. Господь говорить через Свого пророка: «Любов'ю вічною полюбив Я тебе, тому виявляю тобі милість» (Єрем.31.3). В той час, коли грішник знаходиться ще далеко від батьківського дому, в чужій країні, де марнує власний маєток, серце Отця тужить за ним. І кожне бажання повернутися до Бога, котре виникає у серці грішника, є нічим іншим, як відповіддю на ніжний голос Святого Духа, Який кличе і наvertsає грішника до люблячого Небесного Отця.

Тож чи можна ще сумніватися, маючи такі запевнення у Святому Письмі? Хіба можна повірити, що Господь суворо проганяє від Себе бідолашного грішника, який бажає повернутися до Нього, залишити свої гріхи і, каючись, припасти до Його ніг?

Геть подібні думки! Ніщо не може завдати більшої шкоди вашій душі, ніж подібне уявлення про Небесного Отця. Бог

ненавидить гріх, але любить грішника. В особі Христа Він віддав людям Себе Самого, щоб кожен, хто бажає, міг досягнути спасіння і мати вічне блаженство у Царстві слави. Чи можна сказати переконливіше і зворушливіше, ніж сказав Він через пророка Ісаю про Свою любов до нас? Ось Його слова: «Чи ж жінка забуде своє немовля, щоб не пожаліти їй сина утроби своєї? Та коли б вона забувала, то Я не забуду тебе» (Ісаїя 49:15). [42]

Піднесіться духом усі, хто має сумнів і страх! Адже Ісус живе, щоб боронити нас! Дякуйте Богові за Його дар Улюбленого Сина — і моліться, аби смерть Його Сина не була даремною для вас. Сьогодні Дух Святий запрошує кожного: «Прийдіть до Ісуса!» Віддавши Йому своє серце, ви можете розраховувати на щедрі благословення.

Читаючи запевнення Божі, пам'ятайте, що вони є виявом Його невимовної любові та милосердя. Безмежно любляче серце переповнене ніжним співчуттям до грішника. «Маємо в Ньому відкуплення Кров'ю Його, прощення провин» (Ефес. 1:7). Вірте: Бог допомагає вам! Він бажає відновити в людині Свій моральний образ. Коли ви наблизитеся до Нього, каючись і визнаючи гріхи, Він наблизиться до вас з милосердям і прощенням. [43]

Розділ 7. Чи належимо ми Христові?

«Тому-то, хто в Христі, той нове творіння; старе минуло, а нове настало» (2Кор.5:17).

Інколи людина не може назвати точного часу і місця свого навернення до Христа або згадати всі події, з цим пов'язані. Але це не означає що вона залишається не наверненою. Христос сказав Никодимові: «Вітер віє, де хоче, ти чуєш голос його, але не знаєш, звідки він приходить і куди відходить. Так з кожним народженим від Духа» (Йоан 3:8). Вплив Святого Духа на людське серце можна порівняти з подихом вітру. Ми не бачимо вітру, але ясно відчуваємо його присутність. Відроджуюча сила, котрої не може бачити людське око, дає початок новому життю. Вона творить нову людину за подобою Божою. Дух Святий діє тихо, непомітно, однак плоди Його роботи очевидні. Якщо серце людини відновлене Божим духом, то її життя свідчитиме про це.

[44] Ми самі не можемо нічого зробити, щоб змінити себе або прийти в гармонію з Богом, та ми і не повинні покладатися на себе або свої добрі діла. Але, коли благодать Божа перебуває в нас, це не залишиться непомітним. У характері, звичках, намірах відбудеться зміна. Буде помітним вражаючий контраст між минулим і новим життям. Характер людини відкривається не у випадкових добрих чи злих вчинках, а в щоденних, звичних словах і діях.

Однак поведінка людини може бути зовнішньо бездоганною і водночас не мати нічого спільного з відновлюючою силою Христа. Прагнення впливати на оточуючих людей і користуватися пошаною часом змушує нас жити порядно. Почуття власної гідності допомагає стримуватися від недобрих вчинків. Навіть егоїст здатний на шляхетні вчинки. Як же тоді визначити, на чийй ми стороні? Хто панує у нашому серці та думках? Хто спрямовує наші прагнення? Про кого ми любимо говорити? Кому належать наші палкі почуття і найкращі сили? Якщо ми

належимо Христові, то найбільшою насолодою для нас будуть думки про Нього. Ми віддаємо Йому себе і все, чим володіємо. Ми прагнемо відтворювати Його образ, сповнюватися Його Духом, чинити Його волю і догоджати Йому в усьому.

Кожен, хто став новим створінням у Христі Ісусі, принесе в своєму житті плоди Духа: «Любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віру, стриманість, лагідність» (Гал.5:22—23). Такі люди не будуть більше поступатися колишній хтивості, але вірою у Сина Божого йтимуть Його слідами, відтворюючи Божий характер і очищаючи себе, щоб бути чистими, як Він. їм буде подобатися те, що колись вони ненавиділи, а те, що колись любили, — зненавидять. Горді та самовпевнені стануть лагідними і покірними; метушливі та зарозумілі — серйозними і скромними. П'яниці стануть тверезими, розпусні — цнотливими. Світські звичаї та смаки будуть залишені. Християнин шукатиме не «зовнішньої прикраси», його буде приваблювати «потаємна людина серця в нетлінній красі лагідного і спокійного духа, що дорогоцінне перед Богом» (1 Петр.3:3—4).

Покаяння не можна вважати щирим, якщо воно не викликати змін у житті. Коли ж грішник повернув узятє в заставу, віддав украдене, визнав гріхи, почав любити Бога і ближніх, то він може бути впевнений утому, що перейшов зі смерті в життя. [45]

Коли ми — блудні та грішні діти — приходимо до Христа і отримуємо Його всепрощаючу благодать, наші серця сповнюються Його любов'ю. Жоден тягар тоді не буде для нас важким, бо ярмо, котре покладає Христос на нас, легке. Обов'язки перетворюються у радість, а жертовне служіння — в насолоду.

Шлях, раніше оповитий темрявою, освітиться промінням Сонця Праведності.

Краса характеру Христа виявлятиметься у Його послідовниках. Христос з радістю виконував Божу волю. Любов до Бога, палке бажання прославити Його були рушійною силою життя Спасителя. Любов надавала всім Його вчинкам особливої краси та благородства. Любов походить від Бога. Вона не може народитися в неосвяченому серці. Любов живе лише там,

де панує Ісус: «Ми любимо Його, бо Він перше нас полюбив» (1Йоан 4:19).

У серці, відродженому Божою благодаттю, любов є рушійною силою усіх вчинків. Вона змінює характер, полонить думки, підкоряє пристрасті, вгамовує ворожнечу і облагороджує почуття. Така любов, виплекана в серці, робить життя щасливим, благочинно впливає на оточуючих людей.

Існують дві небезпеки, яких повинні стерегтися діти Божі, а особливо ті, котрі недавно навчилися покладатися на Його благодать. Насамперед, як уже зазначалось, не слід розраховувати, що власними вчинками можна досягти гармонії з Богом. Хто думає стати святим, дотримуючись Закону власними силами, береться за неможливе. Все, що людина робить без Христа, заплямоване самолюбством та гріхом. Лише благодать Христа, котру ми отримуємо через віру, може зробити нас святими.

[46] Протилежна, але теж небезпечна помилка полягає у тому, що віра в Христа звільняє людей від виконання вимог Божого закону і що, оскільки ми стаємо причетні до благодаті Христової лише через віру, наші діла не мають ніякого відношення до нашого викуплення.

Однак зверніть увагу на те, що послух — це не тільки формальне виконання вимог, а й служіння з любові. Закон Божий є виявом Його природи. Він є втіленням великого принципу любові, тому лежить в основі Божественного правління на небі і на землі. Якщо серце оновлене на зразок Божого, якщо в нашій душі перебуває божественна любов, то чи не будемо ми виконувати Його Закон? Коли любов опановує серцем, коли оновлена людина стає дедалі більш подібнішою до свого Творця, тоді здійснюється обітниця Нового Заповіту: «Укладу Закони Мої в серця їхні і в їхніх думках напишу їх» (Євр. 10:16). А якщо Закон записаний у серці, то хіба він не вплине на наше життя? Послух, тобто служіння і вірність, основані на любові, є вірною ознакою того, що ми належимо Христові. Святе Письмо свідчить: «Бо то любов до Бога, коли ми виконуємо Його Заповіді» (1Йоан 5:3). «Хто говорить: „Я пізнав Його“, але Заповідей Його не виконує, той неправдомовець і нема в ньому правди» (1Йоан 2:4). Віра не звільняє людину від

послуху. Навпаки, віра і тільки віра робить нас причетними до благодаті Христової, яка дає силу для послуху.

Ми не заслуговуємо спасіння своїм послухом. Бог дає спасіння даром, і воно приймається вірою. Проте послух — це плід віри. «І ви знаєте, що Він з'явився, щоб гріхи наші взяти, а гріха в Нім нема. Кожен, хто в Нім пробуває, не грішить; усякий, хто грішить, не бачив Його і не пізнав Його» (1Йоан 3:5—6). Це є справжнім випробуванням віри. Якщо ми перебуваємо у Христі, якщо любов Божа живе в нас, тоді наші почуття, думки, наміри та вчинки будуть узгоджені з волею Бога, висловленою у Заповідях Його святого Закону. «Діточки! Нехай ніхто вас не зводить! Хто чинить правду, той праведний, як праведний Він» (1Йоан 3:7). Мірилом праведності є святий Божий Закон, що складається із Десяти Заповідей, проголошених на Синаї. Так звана віра в Христа, яка нібито звільняє людину від необхідності послуху Богові, є не вірою, а само-впевненістю. «Благодаттю ви спасені через віру» (Ефес.2:8). Але «віра без діл мертва» (Яків 2:17). Ісус сказав про Себе ще до того, як прийшов на землю: «Я бажаю виконати волю Твою, Боже Мій, і Закон Твій у Мене в серці» (Псал.40:8). А незадовго до Свого вознесіння на небо, Він знову проголосив: «Я зберіг Заповіді Свого Отця і перебуваю в любові Його» (Йоан.15:10). У Святому Письмі сказано: «А що ми пізнали Його, пізнаємо це з того, коли Заповіді Його додержуємо. . . Хто каже, що в Нім пробуває, той повинен поводитися так, як поведився Він» (1Йоан 2:3,6). «Тому що й Христос постраждав, залишивши нам приклад, щоб ми йшли Його слідами» (1Петр.2:21). Вічне життя дароване нині за такої самої умови, як і тоді, коли наші прабатьки згрішили у раю, а саме: повне підкорення Божому Закону, досконала праведність. Якби вічне життя було дароване на якійсь іншій умові, то щастя всього Всесвіту було б під загрозою; тоді вічно б залишалися відчиненими двері для гріха, а разом з ним — для горя і страждань. До гріхопадіння Адам міг через послух Божому Закону формувати праведний характер. Але він не пішов цим шляхом, тому через його гріх ми успадкували гріховну природу і не можемо самі стати праведними. Оскільки ми грішні і далекі від святості, ми не можемо досконала виконувати святий Закон. Ми не маємо

[47]

[48]

власної праведності, котра могла б задовольнити вимоги Божого Закону. Але Христос відкрив нам дорогу до спасіння. Він жив на землі серед таких самих спокус і випробувань, з якими зустрічаємося ми, однак Його життя залишилось безгрішним. Він помер за нас і сьогодні бажає звільнити нас від гріхів і дати Свою праведність. Якщо ви віддаєте себе Христові, приймаєте Його як свого Спасителя, тоді, незважаючи на всі ваші гріхи, через Його заслуги ви будете зараховані праведними. Характер Христа заступає ваш характер. Бог приймає вас такими, ніби ви ніколи не грішили.

Більше того, Христос змінює серце. Він поселяється у серці, оскільки ви прийняли Його. Вам необхідно через віру підтримувати цей зв'язок із Христом і постійно підпорядковувати Йому свою волю. Доки ви перебуватимете в такому стані, Він буде викликати в вас «І хотіння, і чин за доброю волею Своєю». Тому ви зможете сказати: «... А що живу в тілі тепер, — живу вірою в Божого Сина, Котрий мене полюбив і видав за мене Самого Себе!» (Гал.2:20). Ісус сказав Своїм учням: «... Бо не ви промовлятимете, але Дух Отця в вас промовлятиме» (Матв. 10:20). І тоді разом з Христом, Який діятиме в вас, ви будете здатні виявляти той самий дух і чинити ті ж добрі діла праведності та послуху.

Ми не маємо в собі нічого, чим могли б похвалитись. Немає жодної підстави для самозвеличення. Єдиною нашою надією є зарахована нам праведність Христа — результат дії Його Духа в нас і через нас.

Говорячи про віру, треба пам'ятати: приймати незаперечні факти — ще не значить виявляти справжню віру. Існування всемогутнього Бога, правдивість Його Слова — це факти, які не може заперечити навіть сатана з усім своїм воїнством. Біблія говорить: «... і біси вірують, аж тремтять» (Якова 2:19). Але не такої віри очікує від нас Бог. Справжня віра передбачає не тільки визнання Слова Божого, а й підкорення Йому власної волі, повну віддачу свого серця, зосередження на Ньому всіх почуттів. Така віра виявляється у ділах любові й очищає душу. Вона оновлює людину за подобою Божою. До цього людина не підкорялась та й не могла підкорятись Закону Божому; тепер вона знаходить утіху в святих Заповідях і разом з псалмистом

вигукує: «Як я люблю Закон Твій! Роздумую про нього цілий день» (Псал. 119:97). Тепер праведні вимоги Закону втілюються в нас, «котрі в Христі Ісусі живуть не за тілом, а за духом» (Римл.8:1).

Є люди, які відчули всепрощаючу любов Христа й усім серцем бажають бути дітьми Божими. Однак вони бачать свою недосконалість, вади і через це схильні сумніватись у тому, чи [49] їхні серця оновлені Святим Духом. Таким я хочу сказати: «Не впадайте у відчай!» Нам ще не раз доведеться схилитися до ніг Христа, оплакуючи власні недоліки та помилки, але ми не повинні занепадати духом. Навіть якщо ворог перемагає, ми не покинуті, не відкинуті Богом. Христос знаходиться по правиці Божій, Він заступається за нас! Так писав Його улюблений учень Йоан: «Це пишу вам, щоб ви не грішили. А коли хто і згрішить, то ми маємо Заступника перед Отцем, Ісуса Христа, Праведника» (1Йоан 2:1). Не забувайте слів Христа: «Сам Отець вас любить» (Йоан 16:27). Він хоче відновити в вас Свій образ, бачити в вас відображення Своєї чистоти і святості. І якщо ви тільки підкоритесь Йому, то той, Хто почав у вас добре діло, буде здійснювати його до приходу Ісуса Христа. Ревно моліться та зміцнюйтесь у вірі! Зневірившись у власних силах, покладайте надію на силу нашого Відкупителя і прославляйте Його — Цілителя людських душ.

Чим ближче ви до Ісуса, тим більше недоліків помічатимете у власному характері, адже ваш духовний зір загострюється. Порівняно з Його досконалістю ваші хиби стають помітнішими. Це є доказом того, що підступи сатани втратили силу, натомість животворний вплив Божого Духа пробуджує вас. Людина, яка не усвідомлює власної гріховності, не може мати в серці глибокої любові до Ісуса. Душа, що зазнала цілковитої зміни внаслідок благодаті Христа, буде захоплюватися Його Божественним характером. Але якщо ми не бачимо власного духовного каліцтва, то це є безпомилковим доказом того, що ми ще не обізнані з красою та досконалістю Христового характеру.

Чим менше ми схильні звеличувати себе, тим вище оцінимо невимовну чистоту і привабливість Спасителя. Усвідомлення нашої гріховності спонукує нас прийти до Того, Хто завжди

може простити. Коли душа усвідомлює свою безпорадність, шукає Христа, Він відкривається їй у Своїй всемогутності. Чим сильніше ми відчуваємо потребу в Ньому і Слові Божому, тим величнішим буде наше уявлення про Його характер і тим повніше ми будемо відображатимемо Його образ.

Розділ 8. Зростання у Христі

Зміна серця, завдяки якій ми стаємо дітьми Божими, називається у Біблії народженням згори. Його можна порівняти з проростанням доброго зерна, посіяного сіячем. Подібним чином люди, котрі щойно навернулися до Христа, повинні, як «новонароджені немовлята», зростати в «міру повного зросту в Христі Ісусі» (1Петр.2:2; Ефес. 4:13). Немов добре насіння, посіяне на полі, вони повинні рости і приносити плоди. Пророк Ісаїя говорить, що «будуть звати їх дубами праведності, саджанцями Господніми, щоб прославився Господь» (Ісаїя 61:3). Ці приклади, запозичені зі світу природи, дають змогу краще зрозуміти таємниці духовного життя.

Людської мудрості та знань недостатньо, щоб дати життя навіть найменшій істоті. Рослини і тварини існують лише тому, що Бог наділив їх життям. Так само й духовне життя зароджується у серці людини тільки від Бога. Якщо людина «не народиться згори» (Йоан 3:3), то вона не зможе стати спільником того життя, яке прийшов дати нам Христос.

Те ж саме можна сказати і про ріст. Лише завдяки Богові розпускається брунька, а квітка перетворюється в плід. Тільки Його силою розвивається насіння: спочатку «зелень, потім колос, а тоді повне збіжжя в колосі» (Марк 4:28). Пророк Осія сказав, що Ізраїль «розквітне, як лілея... забагатіють хлібом, зацвітуть, наче лоза виноградна» (Осія 14:6,8). Ісус просить нас: «Подивіться на лілеї, як вони ростуть» (Лука 12:27). Рослини і квіти ростуть не самі по собі, не завдяки власним зусиллям, а тому що отримують від Бога все необхідне для життя. Дитина не може своєю силою чи прагненням додати собі зросту. Так само й ви турботами чи власними силами не можете забезпечити собі духовного зростання. Рослини і діти ростуть тому, що отримують з навколишнього середовища все необхідне для життя — повітря, сонячне світло й поживу. Чим ці дари природи є для тварин і рослин, тим Христос є для тих,

[51]

хто покладається на Нього. Він для них — «вічне світло» (Ісаїя 60:19), «сонце та щит» (Псал.84:12); «Він буде Ізраїлеві, як роса. . .» (Осія 14:6). «Він спаде, як дощ на скошену луку, як краплі, що зволожують землю» (Псал. 72:6). Христос — жива вода, «хліб Божий, що зійшов з неба і дає життя світові» (Йоан 6:33).

Бог послав людям незрівнянний дар — Свого Сина — і цим оточив увесь світ атмосферою благодаті — такою ж реальною, як атмосфера, що захищає нашу земну кулю. Всі, хто перебуває в цій життєдайній атмосфері, будуть жити і зростати до повної міри зросту в Христі Ісусі.

Як квітка тягнеться до сонця, щоб під його яскравим промінням набути досконалості форми та краси, так і ми повинні прагнути до Сонця Праведності, щоб у сяйві небесного світла наш характер ставав все більше подібним до характеру Христа.

[52] Той самий урок є і в словах Ісуса: «Перебувайте в Мені, а Я в вас! Як гілка не може приносити плоду сама від себе, коли не буде на лозі, так і ви, коли не будете в Мені. Без Мене не можете робити нічого» (Йоан 15:4—5). Як гілка, відрубана від материнської лози, не може рости і плодоносити, так і ви не зможете жити святим життям, якщо не перебуватимете в Христі. Без Нього ви не маєте життя; ви не маєте сили протистояти спокусі, не можете зростати в благодаті та святості. Перебуваючи в Ньому, ви будете жити повнокровним життям. Отримуючи від Нього життєву силу, ви ніколи не зів'янете і не будете безплідними. Ви будете подібними до дерева, посаженого біля потоків вод.

Чимало людей вважає, що вони самостійно повинні виконати якусь частину цієї справи. Вони вірять, що Христос простив їхні гріхи, і тепер намагаються власними зусиллями жити праведно. Але їхні зусилля даремні. Ісус говорить: «Без Мене не можете робити нічого». Зростання у благодаті, радість і корисність нашого життя повністю залежать від єдності з Христом. Перебуваючи в Ньому і спілкуючись з Ним щоденно і щогодини, ми зростатимемо в благодаті. Він не лише Засновник, а й Завершитель нашої віри. Христос — Перший і Останній, Він — у всьому. Ісус повинен бути з нами не тільки на початку чи в кінці нашого життєвого шляху, а й на кожному

кроці. Давид сказав: «Уявляю я Господа перед собою постійно, бо Він по правиці моїй — не захитаюсь» (Псал.16:8).

Можливо, у вас виникає питання: «Як я повинен перебувати в Христі?» Відповідь: так само, як і на початку, коли ви прийняли Його. «Отож, як ви прийняли Господа Ісуса Христа, так і ходіть в Ньому» (Колос.2:6). «Праведний вірою житиме» (Євр. 10:38). Ви віддали себе Богові, щоб повністю належати Йому, аби служити і бути слухняними Йому; ви прийняли Христа як свого Спасителя. Ви не могли самі заплатити за власні гріхи чи змінити своє серце, але, віддавшись Богові, повірили, що Він все це здійснив для вас заради Христа. Вірою ви стали власністю Христа і вірою повинні зростати в Ньому — віддаючи і приймаючи. Ви повинні віддати все: своє серце, волю, служіння, віддати Йому самого себе, щоб виконувати всі Його веління. І ви так само повинні прийняти все: повноту благословення в особі Христа, щоб Він жив у вашому серці, був вашою міццю, праведністю і щоб одержати силу для послуху.

[53]

Кожного ранку посвячайте своє життя Богові. Нехай це буде найпершою вашою справою. Моліться так: «Візьми мене, Господи! Я повністю належу Тобі. Я складаю всі свої плани біля Твоїх ніг. Використай мене сьогодні у Твоєму служінні. Будь зі мною, щоб усі справи я звершував разом з Тобою». Це необхідно робити щодня. Отже, щоденно вранці посвячайте себе Богові. Вручайте Йому всі свої плани, будьте готові виконати їх або відмовитися від них, керуючись Його Провидінням. Таким чином ви щоденно віддаватимете своє життя в руки Божі, і воно ставатиме дедалі подібнішим до життя Христа.

Життя у Христі — це життя спокою. У християнина може не бути піднесених почуттів, але він завжди матиме внутрішню впевненість і мир. Ви покладаєтесь не на себе, а на Христа. Ваша немічність з'єднується з Його силою, ваше незнання — з Його мудрістю, ваше безсилля — з Його всемогутністю. Тому ви не повинні дивитися на себе; не дозволяйте думкам зосереджуватися на собі — дивіться на Христа. Розмірковуюйте про Його любов, красу і досконалість божественного характеру. Христос у Своему самозреченні, Христос у Своему приниженні, Христос у Своїй чистоті та святості, Христос у Своїй незрівнянній любові — ось теми, над якими слід замислюва-

тись. Люблячи Христа, наслідуючи Його приклад і повністю покладаючись на Нього, ви зможете стати подібними до Нього.

[54] Ісус говорить: «Перебувайте в Мені» (Йоан 15:4). У цих словах висловлена ідея спокою, постійності та впевненості. Далі Він знову запрошує: «Прийдіть до Мене... і Я заспокою вас» (Матв. 11:28–29). Псалмист висловлює цю саму думку: «Спокійним будь у Господі, надійся на Нього» (Псал.37;7). А пророк Ісаїя запевняє: «В тихості і надії вся ваша потуга» (Ісаїя 30:15). Цей спокій не можна знайти в бездіяльності, бо в запрошенні Спасителя обіцянка дати спокій поєднується із закликом до праці: «Візьміть ярмо Моє на себе... і знайдете спокій» (Матв. 11:29). Християнин, який повністю покладається на Христа, виявлятиме найбільшу ревність і завзятість на Божій ниві. Коли людина зосереджує свої думки на собі, вона відвертається від Христа — Джерела життя й сили. Ось чому сатана постійно намагається відвернути увагу людей від Спасителя, щоб таким чином перешкодити їх спілкуванню та єдності з Христом. На втіхи цього світу, життєві турботи, труднощі та печалі, провини інших людей, на власні помилки і недосконалості — на що-небудь із цього або навіть на все це сатана намагатиметься скерувати ваші думки. Не піддавайтесь на його хитрощі. Думки багатьох щирих і сумлінних людей, які бажають жити для Бога, він дуже часто зосереджує на їхніх власних помилках і безсиллі. Розділяючи їх таким чином з Христом, він сподівається здобути перемогу. Не слід зосереджуватися на собі, перебуваючи в тривозі та сумнівах щодо нашого спасіння. Все це віддаляє людину від Джерела її сили. Довірте своє життя Богові і покладайтеся на Нього. Говоріть і думайте про Ісуса. Ваше «я» повинно розчинитися в Ньому. Відкиньте всі сумніви та страх. Скажіть разом з апостолом Павлом: «І вже не я живу, але живе в мені Христос. А що нині живу в тілі, то живу вірою в Сина Божого, Котрий мене полюбив і видав Себе за мене» (Гал.2:20). Спочиньте у Христі. Він здатний зберегти те, що ви Йому довірили. Коли ви знаходитесь у Його руках, то все подолаєте силою Того, Котрий вас полюбив.

Прийнявши людську природу, Христос зв'язав Себе з людством узами любові, яких не зможе розірвати жодна сила, хіба

що людина по своїй волі розлучиться з Ним сама. Сатана різноманітними спокусами буде зваблювати вас розірвати цей зв'язок, прийняти рішення залишити Христа. Ось саме тут потрібно пильнувати, молитись і докладати всіх зусиль, щоб жодні спокуси не примусили нас обрати собі іншого господаря. Адже за нами завжди залишається право вибору. Зосередьмо ж свій погляд на Христі, і Він збереже нас. Доки ми з Ісусом, ми перебуватимемо у безпеці. Ніхто не зможе вирвати нас з Його рук. Постійно споглядаючи на Христа, ми «переображуємося в Його ж образ від слави в славу, згідно з діянням Господнього Духа» (2Кор.3:18).

[55]

Саме так перші учні стали схожими на нашого дорогого Спасителя. Почувши Його слова, вони відчували свою потребу в Ньому. Вони шукали Його, знайшли і пішли слідом за Ним. Учні перебували з Ним скрізь: вдома, за столом, на лоні природи. Вони навчались у Нього щодня, приймаючи з Його уст уроки святої правди; дивились на Нього, як слуги на пана, щоб зрозуміти, як потрібно діяти. Учні Христа в усьому були подібні до нас (див. Якова 5:17). Вони повинні були так само, як і ми, боротися з гріхом, так само потребували благодаті, щоб жити святим життям.

Навіть улюблений учень Ісуса, Йоан, котрий найбільше був подібний до Спасителя, не мав віл природи такого привабливого характеру. Спочатку він був не тільки самовпевненим і честолюбним, а й нестриманим та злопам'ятним. Та пізнавши краще божественний характер Христа, він побачив власні недоліки, і це упокорило його. Сила й терпіння, могутність і ніжність, велич і лагідність, які він бачив у щоденному житті Сина Божого, викликали в його душі захоплення та любов. З кожним днем серце Йоана більше тягнулося до Христа, поки любов до Вчителя не витіснила з його душі любов до себе. Під впливом перетворюючої сили Христа зникли честолюбство та нестриманість. Відроджуюча сила Святого Духа оновила серце Йоана. Сила Христової любові здійснила зміну в його характері. Це є переконливим доказом єдності з Ісусом. Якщо в серці людини живе Христос, то вона повністю змінюється, Його любов пом'якшує серце, упокорює душу і спрямовує думки та бажання до Бога.

Після того, як Христос вознісся на небо, Його послідовники продовжували відчувати Його присутність. Це була особиста присутність, що наповнювала душу світлом і любов'ю. Ісус — Спаситель, Який ходив, говорив і молився з ними, підбадьорював і потішав їх, був узятий на небо, в той час коли Його уста проголошували вістку миру. Його вже оточила хмара ангелів, а до учнів все ще линули Його слова: «Ось Я з вами по всі дні до кінця світу» (Матв.28:20). Він вознісся на небо в людській подобі. Тому учні знали, що там, перед престолом Божим, перебуває їхній Друг і Спаситель, любов Якого незмінна і Який надалі залишається з багатостраждальним людством. Христос представив Богові заслуги Своєї дорогоцінної крові — Свої пробиті руки і ноги як доказ тієї великої ціни, заплаченої за викуплених. Учні знали, що Він вознісся на небо, щоб там приготувати їм місце, і що Він прийде знову і візьме їх до Себе.

Зібравшись разом після вознесіння Христа, учні горіли бажанням звернутися до Отця Небесного зі своїми молитвами в ім'я Ісуса. Урочисто, з благоговінням вони схилились у молитві, повторюючи дане їм запевнення: «Чого тільки попросите в Отця в ім'я Моє, — Він дасть вам. Донині ви нічого не просили в ім'я Моє. Просіть — і отримаєте, щоб радість ваша була повна» (Йоан 16:23—24). Простягаючи руки віри щораз вище, вони все з більшим переконанням говорили: «Христос помер і воскрес; Він по правиці Бога і заступається за нас» (Римл.8:34). Удень П'ятидесятниці до них зійшов Утішитель, про Якого Христос сказав: «Він... буде у вас» (Йоан 14:17). При цьому Він зауважив: «Краще для вас, щоб Я пішов, бо якщо Я не піду, Утішитель не прийде до вас, а якщо піду, то пошлю Його до вас» (Йоан 16:7). Від того часу Христос через Святого Духа завжди мав перебувати в серцях Своїх дітей. Тепер ця єдність із Ним була тіснішою, ніж тоді, коли Він був з ними особисто. Від них виходило світло, сила та любов Христа, Який жив у їхніх серцях, і люди «дивувались і пізнавали їх, що вони були з Ісусом» (Діян.4:13).

Сьогодні Христос бажає бути для Своїх дітей Тим, Ким Він був для перших учнів. Коли Христос останній раз молився у тісному колі Своїх учнів, Він просив: «Не тільки за них Я

благаю, а й за тих, що ради їхнього слова увірують в Мене» (Йоан 17:20).

Ісус молився за нас, благаючи Бога, щоб ми були єдині з Ним, як Він єдиний зі Своїм Отцем. Яка це чудова єдність! Спаситель сказав про Себе: «Син нічого не може чинити Сам від Себе!» (Йоан 5:19). «Отець, що пробуває в Мені, Він чинить ті діла» (Йоан 14:10). Тому, якщо Христос живе в наших серцях, Він «викликає в нас і хотіння, і діяння за доброю волею Своєю» (Филп.2:13). Тож будемо працювати так, як працював Він, виявляючи такий самий дух. Люблячи Його та перебуваючи в Ньому, ми будемо в усьому ставати подібними до «Того, Котрий є Голова, Христос» (Ефес.4:15).

[58]

Розділ 9. Наше життя і вчинки

Бог є Джерелом життя, світла й радості для Всесвіту. Його благословення виливаються на все творіння, немов сонячне проміння та потоки життєдайної води. І якщо Бог живе в серцях людей, вони теж будуть випромінювати любов і благословення.

Наш Спаситель знаходив радість у тому, щоб піднімати грішників і спасати їх. Задля цього Він не дорожив Своїм життям, витерпів хрест, незважаючи на ганьбу. Ангели теж постійно трудяться для щастя інших. У цьому вони знаходять радість. Робота безгрішних ангелів полягає в тому, щоб допомагати нещасним, які у всіх відношеннях — як за характером, так і за станом — нижчі за них. А для гордого серця таке служіння здається принизливим. Дух безкорисливої любові Христа панує на небі й становить саму суть небесного блаженства. Це той дух, який матимуть послідовники Христа, і це та робота, яку вони виконуватимуть.

[59] Коли любов Христа наповнює серце, то вона, подібно до чарівних пахоців, не може залишатися прихованою. Її святий вплив відчуватимуть усі, хто буде з нами спілкуватися. Дух Христа, що перебуває у серці, немов джерело в пустелі, освіжає кожного і викликає бажання у гинучого людства прийти й пити цю воду життя. Любов до Ісуса виявляється у бажанні працювати так, як працював Він для благословення та духовного піднесення людства. Ця любов навчить нас любити, бути лагідними та співчутливими до всього творіння, про яке піклується Небесний Отець.

Життя Спасителя на землі не було легким життям, присвяченим Самому Собі. Він невтомно, наполегливо, із запалом працював для спасіння грішних людей. Від Віфліємських ясел і до Голгофи Христос ішов дорогою самозречення, не ухиляючись від труднощів, виснажливих мандрівок, стомлюючих турбот і праці. Він говорив: «Син Людський не для того прийшов, щоб Йому служили, але щоб послужити і віддати душу Свою для

викуплення багатьох» (Матв.20:28). Це було головною метою Його життя. Усе інше було для Нього другорядним і сприяло основному служінню. Виконання волі Божої та завершення Його справи було для Нього хлібом і водою. У невтомній праці Він забував про Себе та Свої інтереси.

Так само всі, причетні до благодаті Христової, будуть готові на будь-яку жертву, щоб люди, за яких помер Ісус, також могли прийняти цей небесний дар. Вони будуть робити все можливе, аби світ став кращим. Такий дух є доказом справжнього навернення. Як тільки людина приходить до Христа, в її серці відразу з'являється бажання розповісти всім, якого дорогого Друга вона знайшла в Ісусі: істина, яка спасає та освячує, не повинна залишатися прихованою в серці. Якщо ми зодягнулись у праведність Христа і сповнені радістю від присутності Його Духа, то ми не зможемо мовчати. Якщо ми переконались, який добрий Господь, то в нас буде, що сказати іншим. Ми приведемо до Нього інших людей, як це зробив Филип, коли знайшов Спасителя. Ми будемо намагатися показати людям привабливість Христа і невидимі реальності прийдешнього світу. У нас виникне палке бажання йти тим шляхом, яким ходив Ісус, і вказати оточуючим нас людям на Агнця Божого, «Котрий бере на Себе гріх світу» (Йоан 1:29). Наше прагнення нести щастя іншим людям принесе благословення і нам. Саме це Бог мав на меті, коли дав нам змогу брати участь у Плані спасіння. Він дав людям перевагу стати учасниками Його божественної природи, щоб вони могли поширювати благословення на інших. Це є найбільша честь і найбільша радість, якими Бог міг наділити людей. Ті, хто таким чином стають учасниками служіння любові, будуть найближче до свого Творця.

Бог міг би доручити нам проголошення Євангелія і справу служіння небесним ангелам. Він міг би застосувати й інші засоби для здійснення Свого наміру. Однак у Своїй безмежній любові Він обрав нас Своїми помічниками. Ми можемо співпрацювати з Христом та ангелами, розділяти їхні благословення, радість, духовне піднесення, які є наслідком самовідданого служіння.

Ми починаємо більше любити Христа, коли поділяємо Його страждання. Кожен самовідданий вчинок на благо інших

[60]

робить нас милосерднішими і тісніше з'єднує з Відкупителем світу, Який, «бувши багатий, збіднів заради нас, щоб ми збагатились Його убозтвом» (2Кор.8:9). Життя лише тоді буде благословенням для нас, коли ми робитимемо справу, заради якої створені.

Коли ви візьметесь за роботу, яку Христос доручив своїм учням — приводити людей до Нього, ви зрозумієте власну потребу у більш глибокому досвіді та кращому розумінні Божих принципів. Тоді ви будете прагнути і жадати праведності. Ви будете звертатися за допомогою до Бога, і ваша віра міцнітиме, а душа буде напоєна з колодязя спасіння. Випробування та переживання, з якими ви зустрінетесь у житті, викличуть потребу глибше досліджувати Біблію та молитися. Ви будете зростати в благодаті та пізнанні Христа, набудете багатого духовного досвіду.

[61]

Дух безкорисливого служіння іншим надає характеру людини твердості, постійності, наповнює його Христовою любов'ю, приносить спокій і щастя. Прагнення облагороджуються, лінощам та егоїзмові не залишиться місця в серці. Ті, хто подібним чином виявлятимуть християнські чесноти, зростуть і зміцніють для Божої справи. Вони матимуть ясне духовне бачення, непохитну віру, котра постійно зростатиме, і все більшу силу в молитві. Дух Божий впливає на їхні серця, і Його божественний дотик викликає в душі святу співзвучність. Усі, хто присвячує себе самовідданій праці на благо інших, найнадійнішим чином звершують справу власного спасіння.

Ми зростаємо в благодаті лише тоді, коли безкорисливо виконуємо ту роботу, яку Христос доручив нам; коли робимо все від нас залежне, щоб допомагати і нести благословення людям, котрі потребують нашої допомоги. Сила прибуває в процесі роботи; діяльність є першою умовою життя. Хто думає підтримувати християнське життя, лише пасивно приймаючи благословення, які посилає благодать Божа, не роблячи нічого для Христа, подібний до людини, котра бажає тільки їсти, а не працювати. У духовному житті так само, як у фізичному світі, бездіяльність завжди призводить до виродження й занепаду. Людина, яка не хоче користуватися своїми руками й ногами, швидко втратить усяку здатність працювати ними. Так і хри-

стиянин, котрий не використовує даних Богом сил, не тільки перестає зростати в Ісусі Христі, а й втратить і ту силу, яку мав.

Церква Христа є призначеним Богом знаряддям для спасіння людей. Вона повинна звіщати Євангеліє усьому світові. Цей обов'язок покладається на всіх християн. Кожен повинен в міру своїх сил і здібностей виконувати доручення Спасителя. Явлена нам любов Христа робить нас боржниками всіх тих, хто ще Його не знає. Бог дав нам Своє світло не для того, щоб тільки ми самі користувалися ним, але щоб поділилися ним з іншими.

Якби послідовники Христа ясно усвідомлювали свої обов'язки, то в язичницьких країнах, де тепер є, можливо, лише один вісник Євангелія, були б тисячі. А хто не міг би особисто брати участі у цій справі, підтримував би його своїми матеріальними засобами, співчуттям і молитвами. Тоді і в християнських країнах більше було б ревної праці для спасіння душ.

[62]

Наш обов'язок — працювати для Христа у своїй сім'ї або серед оточуючих нас людей, і немає потреби їхати в далекі країни, залишаючи родинне гніздо. Ми можемо це робити в колі власної сім'ї, в церкві, серед тих, з ким щоденно спілкуємося і зустрічаємося у ділових справах.

Спаситель провів більшу частину Свого земного життя, терпеливо працюючи в теслярській майстерні у Назареті. Небесні ангели супроводжували Володаря життя, коли Він спілкувався із землеробами і трудівниками, які навіть не здогадувались, що Він — Син Божий. Він сумлінно виконував Свій обов'язок і тоді, коли займався Своїм непоказним ремеслом, і коли зціляв хворих або ходив по бурхливих хвилях Галілейського моря. Так і ми можемо жити й працювати з Ісусом, виконуючи найскромніші обов'язки і посідаючи найнижче становище.

Апостол Павло пише: «Кожен із вас, у яким стані покликаний, хай у тім перед Богом лишається» (1Кор. 7:24). Ділова людина може вести свої справи таким чином, що своєю чесністю прославить Бога. Віра справжнього послідовника Христа виявиться у всіх його вчинках, відкриваючи людям дух Христа. У працелюбному і вірному трудівникові може відбитися образ

Того, Хто сумлінно трудився, виконуючи найпростішу роботу, коли жив серед Галілейських гір. Кожен, хто називає себе християнином, повинен працювати так, щоб інші, побачивши його добрі діла, могли прославити свого Творця і Відкупителя.

[63] Деякі люди відмовляються служити Христові своїми природними здібностями через те, що інші володіють більшими талантами і перевагами для цієї справи. Поширена також думка, що Богові служити можуть лише ті, які мають особливі дари. Люди навіть думають, що Бог наділив відповідними талантами лише привілейований клас людей на противагу тим, які не мають покликання до цієї праці і не повинні сподіватися на винагороду за неї. Але в притчі про таланти нічого подібного не сказано. Господар, покликавши своїх слуг, кожному доручив особливу справу.

Ми можемо з любов'ю виконувати навіть найскромніші життєві обов'язки, «як Господеві» (Колос.3:23). Якщо любов Божа живе в серці, вона неодмінно виявиться й у житті. Ми будемо поширювати навколо себе пахощі Христа і справляти на інших облагороджуючий та благословенний вплив.

Не чекайте особливих нагод чи надзвичайних здібностей, щоб почати працювати для Господа. Не турбуйтеся про те, що буде думати про вас світ. Якщо ваше щоденне життя свідчить про чистоту й щирість вашої віри і люди переконуються в тому, що ви бажаєте допомогти їм, ваші зусилля не будуть даремними. Навіть найскромніші та найбідніші учні Ісуса можуть стати благословенням для інших. Вони можуть навіть не усвідомлювати, що роблять якесь особливе добро, але їх мимовільний благодійний вплив викликатиме потоки благословень, котрі будуть дедалі поглиблюватися й поширюватися, в той час як самі вони можуть і не знати про наслідки цього впливу аж до дня остаточної винагороди. їм і на думку не спадає, що вони роблять щось надзвичайно важливе. Таким людям немає потреби турбуватися про успіх. їм треба спокійно йти вперед, вірно виконуючи справу, доручену Богом. Тоді їхнє життя не буде даремним. Вони будуть щораз більше уподібнюватись Христові. Співпрацюючи з Богом у цьому житті, вони стають здатними до піднесеної праці і світлої радості майбутнього життя.

[64]

Розділ 10. Пізнання Бога

Різноманітні шляхи, якими Бог намагається відкрити Себе людям і привести їх до тісного спілкування з Ним. Природа безперервно промовляє до наших почуттів. Людина із щирим серцем буде вражена любов'ю та славою Божою, які відкриваються в ділах Його рук. Уважно прислухаючись, можна почути і зрозуміти, що Бог промовляє до неї через явища природи. Зелені ниви, розлогі дерева, бруньки та квіти; мандруючі хмари, падаючий дощ, дзюркотливі струмки, велич і слава небес — усе промовляє до наших сердець, закликаючи нас познайомитися з Тим, Хто все це створив.

Наш Спаситель пов'язував Свої дорогоцінні повчання з явищами природи. Дерева, птахи, польові квіти, гори, озера та красиве небо, а також події повсякденного життя поєднувалися зі словами правди, щоб люди могли потім пригадувати Його уроки серед метушні та клопотів щоденного життя.

Бог бажає, щоб Його діти вміли цінувати Його діла і могли насолоджуватися простою ніжною красою, якою Він оздобив наш земний дім. Бог любить усе прекрасне, але краса характеру важливіша для Нього, ніж зовнішня привабливість. Він хоче, щоб ми дбали про власну чистоту та простоту, які так приваблюють нас у квітах. [65]

Коли б ми тільки захотіли уважно прислухатися до творіння Божого, що оточує нас, то засвоїли б дорогоцінні уроки послуху та довір'я. Починаючи від зір, які від віку до віку рухаються у Всесвіті невидимим, призначеним для них курсом, і до найменшого атома — все в природі підкоряється волі Творця. Бог турбується й утримує все, що створив. Той, Хто керує незліченними світами безмежного Всесвіту, водночас дбає і про маленького сірого горобчика, який безжурно співає свою простеньку пісеньку. Небесний Отець ніжно піклується про всіх нас: Він бачить, коли ми йдемо на роботу, чує, коли ми молимося. Його око пильнує нас, коли ми увечері лягаємо

спати і коли встаємо вранці. Йому відомо, коли багач бенкетує у своєму палаці і коли бідняк збирає дітей довкола убогого столу. Бог знає про кожну пролиту сльозу, і жодна посмішка не залишається непоміченою Ним.

Коли б ми усе це глибоко збагнули, то звільнилися б від зайвих і безпідставних турбот. Наше життя не було б настільки переповнене розчаруваннями, як сьогодні, бо всі справи — великі чи малі — ми передали б у руки Бога, Якого не можна збентежити ні безліччю наших турбот, ані їх тягарем. Тоді наша душа насолоджувалася б спокоєм, якого багато людей ще не зазнали.

Насолоджуючись привабливою красою землі, подумайте про прийдешній світ, в якому не буде й сліду гріха та смерті, де природа не носитиме на собі й тіні прокляття. Уявіть собі оселю спасених і пам'ятайте, що вона буде прекраснішою, ніж це може намалювати найсміливіша уява. У різноманітних Божих дарах в природі ми бачимо лише найслабші відблиски Його слави. Написано: «Не бачило того око, не чуло вухо і не приходило на серце людині те, що Бог приготував тим, котрі люблять Його» (1Кор.2:9).

[66] Поети та дослідники можуть багато розповісти про природу, але тільки християнин по-справжньому насолоджується красою земні, бо усвідомлює, що це творіння Небесного Отця. Він помічає Його любов і в квітці, і в билинці, і в деревці. Ніхто не зможе до кінця оцінити значення гір та долин, річок і морів, якщо не бачить у цьому втілення любові Бога до людей.

Бог говорить до нас через Своє Провидіння і шляхом впливу Святого Духа на людське серце. В усьому, з чим ми зустрічаємося у нашому повсякденному житті, щоденних змінах, які відбуваються навколо нас, ми можемо знайти цінні уроки, якщо тільки наші серця відкриті для їх сприймання. Простежуючи дію Божого Провидіння, псалмист говорить: «Господньої милості повна земля!» (Псал.33:5). «Хто мудрий, той все це завважить, — і познають вони милосердя Господнє» (Псал. 107:43).

Бог звертається до нас через Своє Слово. Біблія ще ясніше відкриває Його характер. Його взаємовідносини з людьми та великий План спасіння. У ній викладена історія патріархів,

пророків та інших святих мужів давнини. Вони були «подібні до нас пристрастями» (Якова 5:17), боролися з такими ж розчаруваннями, як і ми, впадали в спокуси, але знаходили в собі мужність і за допомогою благодаті Божої ставали переможцями. Читаючи про це, ми зміцнюємося духом у прагненні до праведності. Коли ми дізнаємося про дивні досвіди, через які вони пройшли, коли бачимо, яким світлом, любов'ю та благословеннями вони користувались, які діла чинили за допомогою Божої благодаті, — тоді той самий Дух, Який надихав їх, запалить і в наших серцях вогонь святої ревності і бажання бути подібними характером до них і ходити з Богом так, як вони.

Ісус сказав про старозавітні Писання — і тим більше це стосується Нового Завіту: «... Вони свідкують про Мене» (Йоан 5:39), тобто про Відкупителя, в Якому зосереджені всі людські надії на вічне життя. Так, уся Біблія свідчить про Христа. Починаючи з першої розповіді про створення світу — «без Нього не повстало нічого, що повстало», — до Його останньої обітниці: «Ось прийду скоро» (Йоан. 1:3; Відкр.22:12), ми читаємо про Його діла і чуємо Його голос. Якщо ви бажаєте познайомитися зі Спасителем, досліджуйте Святе Письмо.

[67]

Нехай Божі Слова наповнять ваше серце. Це — жива вода, котра вгамовує спрагу. Це — живий хліб з Небес. Ісус проголошує: «Якщо не будете їсти тіла Сина Людського і пити кров Його, то не будете мати життя в собі» (Йоан 6:53); і далі Він пояснює: «Слова, котрі Я говорив вам, є дух і життя» (Йоан 6:63). Наше тіло складається з того, що ми їмо та п'ємо. У духовному житті діє той же принцип, що й у фізичному. Те, над чим ми розмірковуємо, дає моральну підпору нашій духовній природі.

План спасіння — це таємниця, яку бажають осягнути ангели. Її будуть вивчати й оспівувати викуплені протягом вічності. Невже ж ця тема не заслуговує пильного і ретельного дослідження вже зараз? Безмежна милість і любов Ісуса, Його жертва ради нас заслуговують серйозного та благоговійного роздумування. Ми повинні зосередити свою увагу на характері нашого дорогого Відкупителя та Заступника, глибше замислитися й усвідомити ціль місії Того, Хто прийшов, щоб спасти Своїх

дітей від гріхів їхніх. Якщо ми будемо присвячувати час для роздумів про небесні істини, наша віра і любов міцнітимуть, молитви будуть приємні Богові, бо в них буде дедалі більше віри та любові. Це будуть свідомі й палкі молитви. Ми покладемо всі надії на Ісуса, маючи щоденний і живий досвід у тому, що Його сила спасає всіх, хто приходить через Нього до Бога.

Розмірковуючи про досконалість Спасителя, ми переймаємося бажанням повністю змінитися й відновитися, стати подібними до Його непорочного образу. Душа прагне схожості з Тим, Ким ми захоплюємося. Чим більше ми будемо роздумувати про Христа, тим більше розповідатимемо про Нього іншим людям, свідкуючи про Нього всьому світові.

[68] Біблія написана не лише для вчених, навпаки, вона призначена для простих людей. Великі істини, необхідні для спасіння, ясні як день. І ніхто не припуститься помилок і не заблукає, якщо тільки не буде ставити свою власну думку вище за ясно відкриту Божу волю.

Щоб знати, чого навчає Святе Письмо, ми повинні самі досліджувати Слово Боже, а не покладатися на свідчення інших. Якщо ми дозволимо іншим людям думати за нас, то наші духовні сили ослабнуть, а здібності притупляться. Ми втрачимо здатність сприймати всю глибину істин Слова Божого. І навпаки, наш розум зміцниться, нам відкриється дивовижна краса і цінність Біблії, якщо ми будемо серйозно досліджувати взаємозв'язок біблійних тем, порівнюючи один текст з іншим, зіставляючи духовне з духовним. Ніщо так не зміцнює розум, як вивчення Святого Письма. Жодна інша книга не здатна настільки підносити думки, оживляти розум, як Біблія з її глибокими, облагороджуваними істинами. Якби Слово Боже досліджувалось так, як слід, люди володіли б широчінню розуму, благородством характеру і непохитністю намірів, що в наші дні зустрічається рідко.

Дуже мало користі приносить швидке читання Святого Письма. Можна прочитати Біблію від початку до кінця, але так і не збагнути всієї її краси, не помітити глибокого, прихованого змісту. Краще вивчати якийсь текст Святого Письма, доки його зміст і значення не стануть ясними, а Божий План спасіння

— зрозумілим, ніж поверхово прочитати багато розділів без певної мети і без засвоєння конкретних настанов. Нехай ваша Біблія завжди буде з вами! Читайте її при кожній нагоді, намагайтеся запам'ятати прочитане. Навіть ідучи вулицею, ви можете прочитати з неї декілька рядків, щоб роздумувати над змістом цього уривку і таким чином закріпити текст в пам'яті.

Без серйозного дослідження Біблії, без вивчення її з молитвою ми не зможемо набути мудрості. Деякі частини Святого Письма настільки ясні, що їх неможливо неправильно зрозуміти. Але є й такі, зміст котрих не відразу зрозумілий і не сприймається після першого прочитання. Тому необхідно порівнювати один вірш Святого Письма з іншим. Досліджувати всі слова треба старанно, з молитвою та роздумами. Таке вивчення буде щедро винагороджене. Подібно до рудокопа, який знаходить «жилу» дорогоцінного металу, схованого в глибинних пластах Землі, наполегливий дослідник Слова Божого у пошуках прихованих скарбів знайде істини надзвичайної цінності, недоступні для неувважного шукача. Натхненні слова, сприйняті серцем, будуть подібні до струмків, що течуть від Джерела життя.

[69]

Ми не повинні читати й досліджувати Біблію без молитви. Перед тим, як відкрити її святі сторінки, благайте, щоб Святий Дух просвітив вас — і Він це зробить. Коли Нафанаїл прийшов до Ісуса, Спаситель сказав: «Ось справді ізраїльтянин, у якому нема лукавства». Нафанаїл запитав: «Звідки знаєш мене?» Ісус відповів: «Перше, ніж Филип покликав тебе, як ти був під смоковницею, Я бачив тебе» (Йоан 1:47–48). Ісус і сьогодні бачить нас, коли ми на самоті молимося Йому, благаючи про світло, аби пізнати, що є істина. Ангели із царства Світла перебуватимуть з тими, котрі зі смиреними серцями шукають Божого керівництва.

Святий Дух звеличує і прославляє Спасителя. Його служіння полягає у тому, щоб відкривати Христа, чистоту Його праведності, велич спасіння, яке ми знаходимо в Ньому. Ісус каже: «Візьме з Мого та й вам сповістить» (Йоан 16:14). Тільки Дух може навчити Божественної правди. Як же високо Бог цінує людство, якщо Він ради нас віддав Свого Єдинородного

[70] Сина на смерть і послав Свого Святого Духа, щоб Він навчав і постійно провадив нас!

Розділ 11. Велика перевага молитви

Бог звертається до нас через природу і відкриття, через дію Божого Провидіння та вплив Святого Духа. Але цього недостатньо: ми також повинні розкривати перед ним Свої серця. Для того, щоб мати духовне життя і силу, ми повинні перебувати в живому спілкуванні з нашим Небесним Отцем. Ми можемо розмірковувати про Бога та про Його діла, милосердя та благословення, але це ще не є в повному розумінні спілкування з Ним. Справжнє спілкування з Богом можливе лише тоді, коли в нас є що сказати Йому про наше особисте життя.

У молитві ми відкриваємо серця Богові як Другу. Це потрібно не тому, що Бог не знає, хто ми такі, але щоб допомогти нам прийняти Його. Молитва наближує не Бога до нас, а нас до Бога.

Коли Ісус був на землі, Він навчив Своїх учнів, як потрібно молитися. Він говорив їм про необхідність ввіряти Богові щоденні потреби і покладати на Нього всі свої турботи. Спаситель запевнив: їхні молитви будуть почуті. Це запевнення стосується і нас. Сам Ісус, живучи серед людей, часто молився. Наш Спаситель поділяв наші потреби та немочі, і, щоб постійно мати певний запас сили для служіння та подолання труднощів, звертався за допомогою до Свого Небесного Отця. Христос — наш приклад в усьому. Він став нам Братом у наших немочах, «подібно до нас, був випробуваний у всьому», але залишився безгрішним — Його природа цуралася зла. У світі гріха Спаситель зазнав душевних мук і боротьби. Ісус прийняв людську природу, тому молитва для Нього була необхідністю і перевагою. У спілкуванні зі Своїм Отцем Він знаходив радість і потіху. Якщо наш Спаситель — Син Божий — відчував потребу молитися, то наскільки більше немічні, грішні, смертні люди повинні мати потребу в щирій і постійній молитві.

Наш Небесний Отець готовий вилити на нас повноту Своїх благословень. Ми маємо перевагу досхочу пити з Джерела

[71]

Його безмежної любові. А тому, чи не дивно, що ми так мало молимося! Бог охоче вислуховує щирі молитви Своїх дітей, а ми так часто виявляємо небажання розповісти Йому про свої потреби. . . Що можуть думати ангели небесні, дивлячись на бідних, безпорадних, спокушуваних людей, якщо серце Боже в безмежній любові готове дати їм більше, ніж вони можуть просити або думати, а вони моляться так рідко і мають так мало віри? Ангели з любов'ю служать Богові; їм приємно перебувати в Його присутності. Для них спілкування з Богом — найбільша радість. А в той час діти землі, котрим так необхідна допомога, яку може дати лише Бог, здається, цілком задоволені з того, що живуть без світла Його Духа, без спільності з Ним, без Його присутності.

Людей, які нехтують молитвою, огортає темрява диявола. Нашіптуючи спокуси, сатана доводить їх до гріха лише через те, що вони нехтують перевагою молитви, яку дав їм Бог.

[72] Чому ж сини та дочки Божі так неохоче моляться, тоді як молитва є ключем у руках віри, який відмикає небесну скарбницю, де зберігаються безмежні багатства Всемогутнього? Якщо не молитися постійно й не пильнувати, нам загрожує небезпека стати байдужими, ухилитись від правдивої дороги. Сатана намагається постійно чинити нам перешкоди на шляху до престолу милості, щоб, знехтувавши молитвою та вірою, ми не отримали благодаті й сили для подолання спокуси.

Ми можемо твердо вірити, що за певних умов Бог вислуховує наші молитви і відповідає на них. Насамперед треба відчувати потребу в Його допомозі. Він обіцяв: «Бо виллю Я воду на спрагнене, а текучі потоки — на суходіл» (Ісаїя 44:3). Хто голодний і спраглий, хто всім серцем лине до Бога, може бути впевнений, що Бог задовольнить його прагнення. Але Боже благословення буде отримане лише тоді, коли серце відкрите для впливу Святого Духа.

Гостра потреба, яку ми маємо, є найпереконливішим і найкрасномовнішим доказом на нашу користь. Але ми повинні самі звертатися до Господа, щоб Він задовольнив наші потреби: «Просіть і отримаєте» (Матв. 7:7). «Той, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за нас всіх, як же з Ним і не дарує нам всього?» (Римл.8:32).

Однак, якщо ми миримося з беззаконням у власному серці, якщо прив'язані до якогось гріха, Господь не почує нас. Але молитва щирої душі, котра кається, завжди буде почута і прийнята. Якщо ви визнаєте всі свої гріхи і залишите їх, то можете вірити: Бог відповість на ваші прохання. Власною доброчинністю вам ніколи не здобути ласки Божої, бо лише завдяки заслугам Ісуса Христа ви зможете спастися; тільки Його кров може вас очистити. Проте ми повинні дотримуватися певних умов, за яких можемо бути прийнятими.

Другою умовою дієвості молитви є віра. «Той, хто до Бога приходить, мусить вірувати, що Він є, а тим, хто шукає Його, Він дає нагороду» (Сер. 11:6). Ісус сказав Своїм учням: «... І все, що будете просити в молитві, вірте, що отримаєте — і буде вам» (Марк. 11:24). Чи довіряємо ми Його слову? Цьому запевненню немає меж, і вірний Той, Хто обіцяв. Навіть тоді, коли ми відразу не отримуємо того, чого просимо, ми неодмінно повинні вірити, що Господь нас чує і дасть відповідь на щиру молитву. Люди настільки схильні помилятися і бувають такими короткозорими, що деколи просять того, що не може принести їм благословення. Тому люблячий Небесний Отець у відповідь на молитви дає лише те, що принесе найбільшу користь, що ми самі вибрали б для себе, якби в промінні божественного світла могли бачити все так, як бачить Він. Навіть тоді, коли нам здається, що на наші молитви немає відповіді, ми повинні покладатись на Його обіцянку. Відповідь обов'язково надійде свого часу, і ми отримаємо благословення, в якому маємо найбільшу потребу. Проте вважати, що ми завжди отримуємо відповідь саме тоді і саме таким чином, як ми цього бажаємо, є самовпевненістю. Бог надто мудрий, щоб помилятися, і надто добрий, щоб позбавити благословення тих, хто тримається правди. Тому не бійтесь довіряти Йому, навіть якщо не отримали негайної відповіді на ваші молитви. Покладайтесь на Його тверду обітницю: «Просіть і буде вам дано» (Матв. 7:7).

Якщо ми перебуваємо в полоні сумнівів і побоювань або намагаємось осягнути те, чого не можемо пояснити і що сприймається вірою, то наші труднощі примножаться і збільшаться. Але якщо ми прийдемо до Бога, усвідомлюючи власну безпорадність і залежність від Нього (а воно так і є насправді), і в

[73]

смиренні та з непохитною вірою розповімо про свої потреби Тому, Хто має безмежний розум. Хто бачить все у Своєму творінні і керує Всесвітом згідно зі Своєю волею та Словом, — то Він почує наші благання і проллє світло в наші серця. Щира молитва об'єднує віруючих з безмежним Богом. У той час не може бути видимих доказів того, що Спаситель звертає Своє лице до нас із любов'ю та милосердям, але насправді це так. Його рука простерта над нами з любов'ю та сердечною ніжністю, хоча ми можемо й не відчувати Його видимого дотику. Якщо людина просить у Бога милості та благословення, то її серце теж повинно сповнитися духом любові та прощення. Як можна молитись: «І прости нам борги наші, як і ми прощаємо боржникам нашим» (Матв.6:12) і водночас плекати духа непростення? Якщо ми віримо, що Бог чує наші молитви, то повинні прощати ближнім так і настільки, наскільки ми самі сподіваємось бути прощеними.

Наполегливість у молитві є умовою для отримання відповіді. Постійно моліться, щоб зростати у вірі та християнському досвіді. Перебуваючи «в молитві постійно», потрібно «бути тривалими і пильнувати з подякою в ній» (Римл. 12:12; Колос.4:2). Апостол Петро просить віруючих: «Отже: будьте мудрі і пильуйте в молитвах» (1Петр.4:7). Апостол Павло радить: «В усьому нехай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою» (Фил.4:6). «А ви, улюблені, — писав апостол Юда, — будуйте себе найсвятішою вірою вашою, моліться Духом Святим і бережіть себе у Божій любові» (Юда 20—21). Постійна молитва — це непорушний союз душі з Богом, завдяки якому життя від Бога вливається у наше життя, наповнюючи його чистотою та святістю.

Ретельність у молитві конче необхідна. Ніщо не повинно бути перешкодою у молитві. Докладіть усіх зусиль, щоб підтримувати тісний зв'язок з Ісусом. Не пропускайте жодної нагоди бути там, де підносяться щирі молитви. Ті, хто справді шукають спілкування з Богом, будуть відвідувати молитовні зібрання і старанно виконувати свої обов'язки. Вони прагнуть отримати нові благословення, котрі можуть дати такі зібрання, і використовуватимуть кожен можливість бути там, де відчують на собі промені небесного світла.

Необхідно молитись у родинному колі, але не забувати про молитву на самоті, бо це життя душі. Неможливо зростати й укріплятись у благодаті, нехтуючи молитвою. Не досить молитись тільки в сім'ї або під час молитовних зібрань. Наодинці з Богом відкривайте своє серце перед Його всевидячим оком. [75] Тільки Він повинен чути вашу потаємну молитву. Ніяке цікаве вухо не повинно чути ваших прохань. Перебуваючи на самоті з Богом, душа звільняється від стороннього впливу і звертається до Бога. Цілющим і благословенним буде вплив Того, Хто бачить таємне і завжди чує сердечні молитви; з простодушним довір'ям така людина спілкується з Богом і вбирає в себе проміння божественного світла, щоб укріпитись і здобути підтримку в боротьбі із сатаною. Отож, наша сила — у Богіві.

Виконуючи свої щоденні обов'язки, молитесь на самоті, якомога частіше відкривайте своє серце перед Богом! Саме так Єнох «ходив з Богом». Ці непомітні молитви, немов дорогоцінний фіміам, підносяться до престолу благодаті. Сатана не може перемогти людину, серце якої перебуває з Богом.

Ніколи і ні за яких обставин молитва до Бога не буває недоречною. Ніхто не може перешкодити нам відкрити свої серця у щирій молитві. Наприклад, серед вуличного натовпу, під час напруженої роботи звертайтеся до Бога, прохаючи в Нього допомоги та керівництва, як це робив Неємія, коли викладав свою справу перед царем Артаксерксом. Завжди і всюди молитесь. Нехай двері вашого серця будуть постійно відчинені; запрошуйте Ісуса увійти і перебувати в нас бажаним небесним Гостем.

Хоча вас може оточувати розбещене та нечисте середовище, немає потреби дихати його отруйними випарами; адже ви маєте змогу жити в чистій атмосфері Небес. Відкриваючи свої серця перед Богом у щирій молитві, ми можемо зберегти себе від нечистих, хтивих думок. Люди, серця яких відкриті, щоб сприймати допомогу та Божі благословення, не будуть перебувати в атмосфері, яка огорнула сучасний світ; вони — в постійному єднанні з небесами.

Необхідно глибше пізнати Ісуса і повніше усвідомити значення вічних цінностей. Відблиск небесної святості повинен прикрашати характери Божих дітей, а щоб це здійснилось, по-

[76] трібно шукати божественного відкриття небесних істин. Нехай же душа сягає небесних висот, щоб ми відчули подих чистої небесної атмосфери. Ми можемо постійно знаходитись так близько до Бога, що під час кожного несподіваного випробування наші думки звертатимуться до Нього так же природно, як квітка повертається до сонця.

Розповідайте Богові про свої потреби, радощі, печалі, турботи і побоювання. Це не обтяжить Його. Той, Хто перелічив волосся на вашій голові, не залишиться байдужим до потреб Своїх дітей. «Господь вельми милосердний та співчутливий» (Яків 5:11). Людські печалі зворушують Його любляче серце. Він переживає разом з нами, коли ми розповідаємо Йому про свої жалі. Розкажіть Йому про все, що тривожить вас. Жодний тягар не буде для Нього занадто тяжким, бо Він утримує світи і керує Всесвітом; Він не може бути байдужим до всього, що стосується вашого внутрішнього світу. Немає жодного розділу в книзі життя, який був би настільки незрозумілим, щоб Господь не міг його прочитати; жодне становище, в якому б ви опинилися, не може бути таким важким, щоб Він не міг вам допомогти. Жодне нещастя, котре спіткало найменшу Його дитину, жодне переживання, що непокоїть душу, жодна радість, жодна щира молитва — ніщо не проходить повз увагу небесного Отця, усе знаходить живий відгук у Нього. «Розбитих серцем Він лікує і їхні болючі рани перев'язує» (Псал. 146:3). Відносини між Богом і кожною людською душею є настільки повними і визначеними, ніби ця людина є єдиною душею на землі, що потребує Його опіки, за котру Він віддав Свого улюбленого Сина.

Ісус сказав: «Проситимете ви в Моє ім'я — і Я не кажу, що вблагаю Отця за вас, бо Отець Сам любить вас» (Йоан 16:26–27). «Я вас вибрав, щоб, чого не попросите Отця в ім'я Моє, Він дав вам» (Йоан 15:16). Але молитися в ім'я Ісуса — означає дещо більше, ніж тільки згадувати Його ім'я на початку та в кінці молитви. Це означає молитися згідно з волею та духом Ісуса, вірити у все, що Він обіцяв, покладатись на Його благодать і чинити Його волю. Бог не бажає, щоб ми стали монахами або відлюдниками і сторонилися світу, аби присвятити себе лише на служіння Йому. Наше життя повинно

[77]

бути подібним до життя Христа, Який, здійснюючи служіння для людей, знаходив час, щоб перебувати і наодинці з Богом. Однак, хто нічого не робить, а лише молиться, скоро перестане молитися або ж його молитва перетвориться на формальність. Коли люди ухиляються від громадського життя, відмовляються виконувати свої християнські обов'язки і нести свій хрест; коли вони перестають старанно працювати для Господа, Який невтомно трудився для них, — то вони вже не матимуть про що молитись; у них пропаде всяке бажання до святого життя. Молитви таких людей зосереджуються виключно на власних інтересах. Вони не можуть молитися про потреби людства, про встановлення Христового Царства, просячи в Нього сили для виконання цієї роботи.

Ми дуже багато втрачаємо, коли нехтуємо перевагою спілкуватися між собою, щоб підтримувати і підбадьорювати одне одного в служінні Богові. Істини Його Слова втрачають для нас свою силу і значення. Вони більше не освячують і не оживляють наших сердець, і ми духовно вмираємо. Спілкування без співчуття одне до одного не можна назвати християнським спілкуванням. Хто замикається сам в собі, той не виконує справи, яку доручив йому Бог. Належне виховання нашої суспільної природи робить нас уважними і співчутливими до інших і є надійним засобом, котрий зміцнює нас у служінні Богові.

Коли б християни більше спілкувалися і говорили поміж собою про Божу любов і дорогоцінні істини спасіння, то вони б укріпилися духовно і могли б справляти благодійний вплив на інших. Щодня ми можемо все глибше пізнавати нашого Небесного Отця, здобуваючи нові досвіди у Його благодаті; це викличе в нас бажання розповідати іншим про Його любов. І коли ми це робитимемо, наші серця будуть зігріті та підбадьорені. Якби ми більше думали і говорили про Ісуса, а менше — про себе, тоді б краще відчували Його присутність. [78]

Якби ми згадували про Бога кожного разу, коли бачимо докази Його турботи про нас, то Він був би завжди в наших думках і ми знаходили б радість, розповідаючи про Нього та прославляючи Його. Ми говоримо про тимчасові земні справи, бо вони нас цікавлять. Ми говоримо про наших друзів, тому що любимо їх; з ними пов'язані наші радощі та печалі. Однак

ми маємо підстави любити Бога палкіше, ніж своїх земних друзів. Думати про Нього, розповідати про Його доброту і силу — ось що повинно бути в нас на першому місці. Бог наділив нас щедрими благами не для того, щоб вони поглинали наші думки і почуття настільки, що в нас вже нічого не залишиться для Бога. Навпаки, вони повинні постійно нагадувати про Нього, єднаючи нас в любові та вдячності з небесним Благодійником. Ми занадто багато думаємо про земне життя. Звернімо ж свій погляд на відчинені двері небесного храму, де світло слави Божої сяє від обличчя Христа, «Який може завжди спасати тих, котрі приходять через Нього до Бога» (Євр.7:25).

Частіше прославляйте Бога за «милість та чудні діла Його для синів людських» (Псал. 106:8). Наші духовні досвіди не повинні обмежуватися самими проханнями та очікуванням відповіді. Будемо пам'ятати не тільки про свої потреби, а й про ті блага, котрі ми отримуємо від Нього. Ми молимося так рідко і є занадто скупими у словах, коли йдеться про подяку. . . Ми постійно користуємося Божою милістю, але як мало ми дякуємо Йому за це і як рідко прославляємо Його за все, що Він зробив для нас. . .

[79] У давнину Господь заповідав ізраїльтянам, коли вони збиралися для служіння Йому: «І будете їсти там перед лицем Господа, Бога вашого, і будете тішитися всім, до чого доторкнеться ваша рука, ви та ваші доми, якими благословив тебе Господь Бог твій» (Втор. 12:7). Все, що ви робите для Божої слави, робіть з радістю, з піснями хвали та подякою, а не зі смутком чи незадоволенням. Наш Бог — ніжний і милосердний Небесний Отець. Служіння Йому не повинно бути для нас безрадісним, обтяжливим. Участь у Божому ділі та служінні Йому мусить приносити нам найбільше задоволення. Бог не хотів би, щоб Його діти, заради яких був здійснений великий подвиг спасіння, поводитися так, неначе Він жорстокий і вимогливий Володар. Бог — наш найкращий Друг; і коли ми збираємося на богослужіння, Він хоче перебувати з нами, благословляти та втішати нас, сповнюючи наші серця радістю і любов'ю. Господь бажає, щоб Його діти знаходили втіху в служінні Йому, отримуючи від цього задоволення. Бог хоче, щоб ті, котрі приходять на богослужіння, могли піти додому з вдячними

думками про Божу опіку та любов, аби вони знаходили силу для виконання своїх щоденних обов'язків, збагатившись Його благодаттю; поводитися б в усьому чесно і вірно.

Нам необхідно згуртуватися навколо хреста. Христос, і притому розп'ятий, повинен бути темою наших роздумів та розмов, джерелом найбільшої радості. Пам'ятайте про всі благословення, отримані від Бога. Усвідомивши Його безмежну любов, ми охоче віддамо усе в ті руки, котрі були прибиті за нас до хреста. . .

На крилах хвали душа лине до Небес. Там, в небесних оселях, Бога славлять співом і музикою. І коли ми висловлюємо Йому подяку, то приєднуємося до служіння небесних воїнств. «. . . Хто жертву подяки приносить, той шанує Мене» (Псал. 50:23).

Прийдемо ж з благоговінням і радістю перед лице нашого Творця «з хвалою і пісноспівами» (Ісая 51:3).

Розділ 12. Що робити із сумнівами

Багато людей, особливо ті, які недавно почали християнське життя, іноді потрапляють у полон сумнівів. У Біблії чимало питань, яких вони не можуть зрозуміти і пояснити, а сатана, користуючись цим, намагається підірвати їхню віру в те, що Святе Письмо є Словом Божим. Постає питання: як знайти правильну дорогу? Якщо Біблія — справді Слово Боже, то як звільнитися від сумнівів і гнітючих думок?

Бог ніколи не вимагає від нас віри, якщо для цього немає достатньої підстави. Його існування, Його характер, а також правдивість Божого Слова ґрунтуються на доказах, котрі промовляють до людського розуму; і таких доказів багато. Однак Бог не виключив можливість сумнівів. Адже віра повинна ґрунтуватися на доказах, а не на якихось надприродних проявах. Хто хоче сумніватись, завжди знайде причину для цього; так само, як ті, хто всім серцем шукають правду, знайдуть докази, на яких можуть побудувати свою віру.

[81] Людина не може збагнути Вічного і Безмежного. Навіть для найбільш проникливої та освіченої людини Ця Свята Істота завжди залишиться незбагненою Таємницею. «Чи ти Боже глибінь дослідити, чи знаєш аж до кінця Всемогутнього? Вона вища від неба — що зможеш зробити? І глибша вона за шеол — як пізнаєш її?» (Йов 11:7–8).

Апостол Павло вигукує: «О, безодня багатства і премудрості і знання Божого! Які незбагненні присуди Його і недосліджені дороги Його!» (Римл. 11:33). Хоча й сказано, що «хмари і темрява оточують Його», але «справедливість і правосуддя — основа трону Його» (Псал.97:2). Роздумуючи над Божою турботою про нас і мотивами, якими Він керується, ми зможемо відчутти невимовну любов і благодать, поєднані з безмежною силою Господа. Людина може зрозуміти Його наміри лише настільки, наскільки це розуміння служить її благу. Все інше

віддайте в руки всемогутнього Бога, серце Якого сповнене любові до нас.

Слово Боже, як і характер Творця, містить таємниці, котрих ніколи повністю не збагнути. Поява гріха у світі, втілення Христа, відродження, воскресіння та багато інших фактів, про які нам сповіщає Біблія — це надто глибокі таємниці, щоб людський розум міг повністю зрозуміти їх. Але ми не маємо причин сумніватись у Слові Божому тільки тому, що не можемо збагнути таємниць Його Провидіння. У природі ми постійно зустрічаємось з таємницями, які до кінця не можемо збагнути. Навіть незначні події життя часом є для нас такими загадками, що наймудріший філософ не може їх пояснити. Всюди ми бачимо чудеса, вищі від нашого розуміння. Тому, чи повинні ми дивуватися з того, що й у духовному світі теж є таємниці, значення яких приховане від нас? Складність полягає лише в обмеженості людського розуму. Бог дав нам у Своему Слові достатньо доказів божественності Свого характеру. Тому не слід сумніватись у Його Слові лише тому, що ми не розуміємо всіх таємниць Божої мудрості. Апостол Петро говорить, що Святе Письмо містить у собі «дещо тяжко зрозуміле, що неuki та незміцнені перекручують, як і інші Писання, на власну загибель свою» (2Петр.3:16). Складні для розуміння тексти Святого Письма трактуються скептиками як доказ проти Біблії, але саме вони — вагомий доказ її божественного натхнення. Якби Біблія повідомляла про Бога лише те, що ми можемо зрозуміти, якби ми могли збагнути Його велич, то вона б не мала на собі печатки божественного авторства. Саме таємниці, сховані у ній, та велич цієї Книги повинні утвердити в нас віру в те, що Біблія справді є Словом Божим.

[82]

Біблія викладає Божу правду просто і відповідно до потреб та прагнень людського серця. Тому-то навіть вчені дивуються і захоплюються її силою, але разом з тим прості та неосвічені люди можуть зрозуміти дорогу спасіння. І все-таки ці прості істини такі величні і такою мірою перевищують рівень людських понять, що ми не можемо не визнати їх богонатхненними. Божий План викуплення і спасіння настільки ясно викладений, що покаяння перед Богом і віра в Христа є єдиним шляхом, вказаним Богом; на ньому ми й повинні шукати спасіння. І

хоча ці істини доступні для розуміння, за ними приховуються таємниці, які закривають від нас Божу славу; вони не піддаються дослідженню людським розумом і водночас сповнюють невтомного шукача благоговінням і вірою. Чим глибше людина досліджує Біблію, тим більше вона переконується в тому, що це є справжнє Боже Слово; тоді людський розум змушений низько схилитись перед божественним відкриттям. Усвідомлюючи власну неспроможність, смертний розум людини, обмежений і недосконалий, не може зрозуміти ні вічних істин, ані намірів Предвічного.

[83] Скептики та невіруючі тому й заперечують Слово Боже, що не здатні збагнути його. Однак у таку саму небезпеку можуть потрапити й ті, хто стверджує, що вірить у авторитет Святого Письма. Апостол попереджує: «Стережіться, брати, щоб у когось із вас не було серця лукавого і невірного, щоб вам не відступити від Бога Живого» (Євр.3:12). Слід ретельно вивчати настанови Святого Письма і досліджувати «глибини Божі» настільки, наскільки вони відкриті в Біблії. «Закрите належить Господу Богу нашому, а відкрите — нам та синам нашим довіку» (Втор. 29:29). Сатана намагається послабити здатність людського розуму до дослідження. Нерідко дослідників біблійних істин супроводжує гордість. Таких людей дратує те, що вони не можуть для особистого задоволення пояснити кожен текст Святого Письма. Вони відчувають себе переможеними. Визнати власну неспроможність розуміння богонатхненних слів — занадто принизливо для них. Вони не бажають терпеливо чекати, поки Бог знайде за потрібне відкрити їм ці істини. Такі люди думають, що їхньої мудрості достатньо, аби збагнути Святе Письмо, а коли бачать власну безпорадність, то заперечують його богонатхненність і авторитет.

Щоправда, деякі теорії та доктрини, яким приписували біблійне походження, не тільки не ґрунтувалися на Святому Письмі, а й повністю йому суперечили. Це у багатьох віруючих викликало сумніви і призводило їх до заблудження. Однак ми не можемо звинувачувати Боже Слово у виникненні хибних вчень — у цьому винні перекручення людей.

Якби створені Богом істоти могли повністю зрозуміти Бога і Його діла, то не могло б бути й мови про подальший пошук

правди, зростання у пізнанні, розвиток нашого розуму та серця. Бог не був би Вищою Істотою, а людина, досягнувши вершини знань, перестала б розвиватись. Будемо ж вдячні Богові за те, що це не так. Бог безмежний, вічний. «В Ньому всі скарби премудрості і пізнання заховані» (Колос.2:3). Протягом цілої вічності люди досліджуватимуть, однак ніколи не збагнуть до кінця скарбів Божої мудрості, благості та сили.

Але Господь бажає, щоб істини Його Слова відкривались Його народові вже тепер, у земному житті. Існує лише одна дорога до цього пізнання: через освячення Святим Духом, про що сказано: «А Бог відкрив це нам Духом Своїм, бо Дух досліджує все, навіть Божі глибини» (1 Кор.2:10). Спаситель обіцяв Своїм учням і послідовникам: «Коли ж прийде Він, Дух істини, то наставить вас на всяку істину... бо візьме з Мого і звістить вам» (Йоан 16:13–14).

[84]

Бог бажає, щоб людина розвивала свої розумові здібності. Вивчення Святого Письма так зміцнить і звеличить вас, як жодна інша наука. Однак не покладайтеся на власний розум, оскільки він слабкий і недосконалий. Для правильного розуміння навіть найпростіших істин Божого Слова необхідна простодушна, щира віра, готовність вчитися і підтримка Святого Духа. Усвідомлення Божої сили та премудрості, а також свого безсилля збагнути Божу велич повинно сповнити вас смиренням. Відкривайте Його Слово зі святим благоговінням так, ніби ви безпосередньо знаходитесь в Його присутності. При дослідженні Біблії ви повинні визнати, що над вами є вищий Авторитет; ваша душа і розум повинні схилитися перед великим «Я є».

У Біблії, як уже зазначалось, є багато текстів, які видаються складними для розуміння і які може відкрити лише Бог — тим людям, котрі хочуть їх зрозуміти. Але без керівництва Святого Духа ми завжди будемо схильні перекручувати і неправильно пояснювати Святе Письмо. Багато людей читають Біблію без користі, а часом навіть собі на шкоду. Коли ми читаємо Слово Боже без благоговіння та молитви, а наші серця не спрямовані до Бога, то нами опановують сумніви. У такому випадку навіть читання Біблії посилює скептицизм. Думки людини потрапляють у полон злого духа, який нашіптує читачеві хибне

розуміння Святого Письма. Доки люди не прагнутимуть до єдності з Богом у словах та діях, доти існуватиме небезпека (навіть для найбільш освічених) помилятися у розумінні Писання; тому ми не повинні сліпо довіряти людським словам. Якщо ми шукатимемо в Біблії тільки суперечності, то ніколи не матимемо духовного бачення. Керуючись власними спотвореними й обмеженими поглядами, ми знайдемо чимало причин [85] для сумнівів і невір'я в тому, що насправді є простим та ясним. Часом люди намагаються приховати справжні причини своїх сумнівів, а в більшості випадків це потяг і схильність до гріха. Настанови й обмеження Божого Слова не сприймаються гордим серцем, яке полюбляє гріх; а ті, котрі відмовляються підкоритися вимогам Святого Письма, готові сумніватись у Божому авторитеті. Щоб знайти правду, треба щиро прагнути збагнути її, а серця повинні підкоритися Божому Слову. Всі, хто вивчатиме Біблію з таким духом, знайдуть достатньо доказів, що вона дійсно є Словом Божим. Вони зможуть зрозуміти її істини, які «умудрять їх до спасіння». Христос сказав: «Хто хоче чинити волю Його, той довідається про це вчення, чи воно від Бога» (Йоан 7:17). Замість того, щоб сумніватись у Біблії, прискіпуватись до всього, що вам незрозуміле, зверніть увагу на світло, яке вже вас освітлює, і ви отримаєте ще більше світло. Силою благодаті Божої виконуйте ті обов'язки, які вже усвідомили, і тоді зможете розуміти та виконувати те, в чому поки що сумніваєтесь.

Є доказ, доступний для всіх, — як освічених, так і неосвічених людей, — це свідоцтво особистого досвіду. Бог запрошує вас переконатися у правдивості Його Слова і обітниць: «Скуштуйте і побачите, який добрий Господь» (Псал.34:8). Замість того, щоб покладатися на чужі слова, переконайтеся самі. Господь сказав: «Просіть і одержите» (Йоан 16:24). Його обітниць виконуються, бо вони завжди збуваються. Коли ми прийдемо до Христа і будемо насолоджуватися повнотою Його любові, тоді наші сумніви і духовна темрява зникнуть у світлі Божої присутності. Апостол Павло писав про Бога, «Який визволив нас від влади темряви і перевів у царство улюбленого Свого Сина» (Колос. 1:13). І кожен, хто перейшов від смерті в життя, «цим ствердив, що Бог є істинний» (Йоан 3:33), і може

засвідчити: я потребував допомоги і знайшов її в Ісусі. Бог задовольнив усі мої потреби і вгамував спрагу душі. Тепер Біблія для мене — відкриття Ісуса Христа. Ви запитуете мене, чому я вірю в Ісуса? Тому що Він — мій Божественний Спаситель. Якщо запитаете мене, чому я вірю в Слово Боже, відповім: «Я зрозумів, що Біблія — це голос Бога, Який промовляє до моєї душі». У собі знаходьте підтвердження того свідоцтва, що Біблія — правдива, а Христос — Син Божий. Ми твердо переконані, що віримо не в хитровидуману байку. [86]

Апостол Петро закликав своїх братів «зростати в благодаті та пізнанні Господа нашого і Спасителя Ісуса Христа» (2Петр.3:18). Зростаючи в благодаті, діти Божі дедалі більше розумітимуть Слово Правди; вони побачать нове світло і красу в Його святих істинах. Про це свідчить історія Церкви всіх століть і буде свідчити до кінця... «Стежка праведного, як ясне світло, яке все більше і більше ясніє, аж до повного дня» (Прип.4:18). Вірю ми можемо побачити майбутню перспективу. Згідно з Божою обітницею наші розумові можливості постійно зростатимуть; Його божественні властивості з'єднаються з людськими, а всі спонукання душі будуть знаходитися під безпосереднім впливом Джерела світла. І тоді ми зможемо радіти з того, що Бог пояснив нам усе, що нас бентежило; тоді стане зрозумілим усе, що ми не розуміли. І там, де обмежений людський розум бачив непорозуміння та плутанину, ми побачимо найдосконалішу, прекрасну гармонію. «Тепер ми бачимо наче через затемнене скло, тоді ж лицем до лиця; тепер я розумію частково, а тоді пізнаю, як і я пізнаний» (1Кор.13:12). [87]

Розділ 13. Радість у Господі

Діти Божі покликані бути представниками Христа, щоб сповіщати людям доброту та милість Бога. Як Христос відкрив нам справжній характер Бога, так і ми повинні показати Христа світові, який так мало знає про Його щирю, милосердну любов. «Як Ти послав Мене в світ, — сказав Ісус, — так і Я послав їх. Я в них і Ти в Мені. . . щоб пізнав світ, що Ти послав Мене» (Йоан 17:18,23). Апостол Павло сказав учням Ісуса: «Ви є лист Христові. . . якого пізнають і читають усі люди» (2Кор.3:3,2). В особі кожного зі Своїх дітей Ісус посилає «лист» світові. Якщо ви — послідовники Христа, то Він посилає через вас «лист» у місто, сім'ю, на вулицю, де ви живете. Поселившись у наших серцях, Ісус палко бажає відкритись через нас тим, котрі ще не знають Його, не читали Його Слова, не чули Його голосу, яким Він звертається до них з кожної сторінки Біблії; котрі ще не пізнали Його любові, яка виявляється у Його діях. Якщо ви — справжні учні Ісуса, то, можливо, ті, котрі ще не розуміють Слова Божого, прийдуть через вас до пізнання Його доброти та любові і присвятять себе на служіння Йому. Призначення християн — бути носіями світла на шляху до Небес. Вони повинні освітлювати землю тим світлом, яке отримали від Христа. Їхнє життя та характер повинні давати людям правильне уявлення про Христа і Його служіння. Якщо ми є Його послідовниками, то повинні своїм життям свідчити, наскільки це служіння нам приємне. Християни, котрі виношують у своєму серці смуток і гіркоту, нарікають та скаржаться, дають іншим неправильне уявлення про Бога і християнське життя. Вони справляють таке враження, нібито Бог не хоче зробити Своїх дітей щасливими і таким чином свідчать проти Небесного Отця.

[88]

Сатана торжествує, коли Йому вдається схилити Божих дітей до невір'я та сумніву. Він радіє, коли ми не довіряємо Богові або сумніваємось у Його бажанні й силі спасти нас. Він тішиться, коли ми думаємо, що Бог хоче заподіяти нам

шкоду. Сатана робить все, аби представити Бога немилосердним і безжалісним: правду обертає в обман і сповнює серця спотвореними поняттями про Бога. А ми, замість того щоб роздумувати над божественною правдою про Небесного Отця, надто часто подумки зупиняємося на нашіптуваннях сатани і безчестимо Бога тим, що недовіряємо Йому, нарікаємо на Нього. Сатана намагається затьмарити релігійне життя людей. Він хоче, щоб воно видавалося виснажливим і тяжким.

І якщо християнин своїм життям підтверджує таке уявлення про релігію, то своїм невір'ям він підтверджує обман сатани.

Багато людей занепокоєні своїми помилками, нестатками, вадами, розчаруваннями; їхні серця сповнюються смутком і зневірою. Коли я була у Європі, одна сестра, якій докучали відчай і сумнів, попросила написати їй кілька слів підбадьорення. Наступної ночі, після отримання її листа, я побачила сон: нібито я була в саду, а чоловік, який, здавалось мені, був його господарем, супроводжував мене по саду. Я зривала квіти і насолоджувалась їхніми пахощами. Але раптом сестра, яка написала той лист і йшла тепер поруч зі мною, звернула мою увагу на колючки, що росли на її дорозі. Сестра зупинилася, засмучена, і почала нарікати: «Шкода, що цей прекрасний сад такий спотворений тернинням». . . Вона не йшла стежкою саду за провідником, а блукала між тернами й колючками. Тоді провідник сказав їй: «Не турбуйся про терня, воно може лише поранити тебе. Збирай троянди, лілеї та гвоздики».

[89]

Хіба у вашому житті не було світлих і радісних хвилин, коли ваше серце схвильовано билось під впливом Божого Духа? Оглядаючись назад і згадуючи пережите, хіба ви не знаходите чогось приємного? Хіба обітниці Божі, подібні до духмяних квітів, не ростуть уздовж вашої дороги? Невже ви не хочете, щоб їхня краса та пахощі сповнили ваше серце радістю?

Терня й колючки завдаватимуть вам болю. І якщо ви зриваєте їх і пропонуєте іншим, то не тільки самі нехтуєте милістю Божою, а й заважаєте іншим йти стежкою життя.

Нерозумно зберігати в пам'яті тяжкі спогади минулого, гріхи, розчарування; постійно говорити про них, оплакувати їх, поки зневіра повністю вас не здолає. Зневірена людина оповита темрявою; вона перешкоджає Божому світлу проникати в її

душу і кидає тінь на життєву дорогу інших людей. Нехай буде хвала, честь і подяка Господеві за те, що Він подарував нам світлі образи. Будемо ж у своїй пам'яті пов'язувати воєдино всі докази Його любові, щоб завжди мати їх перед очима. Син Божий, Який залишив трон Свого Отця і прийняв людську подобу, щоб визволити нас з-під влади сатани; Його перемога, отримана для нас, відкрила нам Небо і дала змогу побачити Царство Божої слави; грішний людський рід, спасений від загибелі, до якої призвів гріх, і знову відновлений у спілкуванні з Богом; всі ті, котрі витримали Боже випробування через віру в Христа, зодягаються у Його праведність і підіймаються до Його престолу — ось ті істини, над якими Бог запрошує нас розмірковувати.

[90] Сумніваючись у любові Бога і недовіряючи Його обітницям, ми безчестимо Його і зневажаємо Духа Святого. Як почувала б себе мати, якби її діти постійно скаржились на те, що вона не бажає їм добра, тоді як вона всіма силами піклується про їх інтереси і живе задля їхнього щастя? Якби вони засумнівались у її любові, це поранило б її серце. Що відчував би батько, коли б до нього так поставилися діти? Що може думати про нас Небесний Отець, якщо ми не довіряємо Його любові, яка спонукала Його віддати на смерть заради нас Свого Єдинородного Сина, аби ми могли досягнути спасіння. Апостол Павло писав: «Той, Хто Сина Свого не пожалів, а видав Його за всіх нас, — як же не дав би із Ним нам і всього?» (Римл.8:32). І все-таки дуже багато людей якщо не словами, то вчинками своїми говорять: «Господь усе це призначив не для мене. Можливо, Він любить інших, але не мене».

Подібні думки шкодять нашій душі, тому що кожне слово сумніву накликає на нас спокуси сатани і утверджує в нас схильність до маловірства, засмучує ангелів, і вони змушені відійти від нас. Коли сатана вас спокушує, то не говоріть слова сумніву чи невірства. Якщо ви звертатимете увагу на його нашіптування, то у ваше серце проникнуть недовір'я і бунтівні настрої. Розповідаючи про це іншим, ви не тільки шкодите собі, а й сієте у свідомості інших людей насіння, яке зійде і принесе гіркий плід в їхньому житті. Вплив ваших слів може виявитись непоправимим і згубним. Ви, можливо, переживете

спокусу і виплутаєтесь із тенет сатани, але ті, котрі підпали під ваш поганий вплив, можливо, і не зможуть позбавитися невір'я, посіяного вашим сумнівом. Тому так важливо говорити лише про те, що дає духовну силу нашому життю.

Ангели уважно прислуховуються до того свідoctва про Небесного Вчителя, яке ви несете світові. Будемо ж більше говорити про Того, Хто завжди живий, щоб заступатися за нас перед Отцем! Коли ви вітаєте одне одного, нехай ваші серця і уста сповняться подякою Богові. Тоді думки ваші будуть спрямовані до Христа. Усі люди зазнають випробовувань, скорбот, які важко пережити, спокус, яким нелегко чинити опір. Не скаржтесь людям на свої труднощі, а відкривайте їх у молитвах Богові. Візьміть собі за правило ніколи не висловлювати жодної думки сумніву чи розчарування. Ви можете сприяти тому, щоб зробити життя інших радіснішим, зміцнюючи їх словами надії та святого підбадьорення.

[91]

Багато сміливих душ часто бувають пригнічені спокусами, і, здається, ось-ось сила зла їх переможе. Ніколи не позбавляйте таких людей впевненості під час їхньої боротьби! Підбадьорюйте їх словами надії та утіхи, щоб вони не ухилились від правдивої дороги. Коли ви так будете поводитись, то від вас виходитиме світло Христа, бо ніхто з нас не живе для себе (Римл. 14:7). Вплив, про який ми навіть не підозрюємо, може або підбадьорити і зміцнити людей, або завдати глибокого болю і віддалити від Христа та Його правди.

Багато людей мають хибне уявлення про характер і життя Христа. Вони уявляють Його позбавленим сердечного тепла та радості, суворим і похмурим. У таких же похмурих тонах вони малюють собі релігійне життя християн.

Часто згадують про те, що Ісус плакав, але невідомо, чи Він коли-небудь посміхався. Спаситель справді був «Страдник, знайомий з хворобами». Його серце було відкрите для страждання і горя кожної людини. Але хоча Його життя було сповнене самозречення, страждання і скорботи, Його дух ніколи не був пригнічений. На обличчі Ісуса не було відбитку незадоволення чи прикrostі, навпаки, воно завжди випромінювало мир і спокій. Серце Христа — джерело життя; і куди б Він не приходив, завжди приносив із Собою радість і мир, спокій та щастя.

[92] Спаситель завжди був серйозним і цілеспрямованим, але ніколи не похмурим. Життя тих, котрі хочуть бути подібними до Нього, теж повинно стати серйозним та цілеспрямованим, — і тоді вони усвідомлюватимуть глибоке значення особистої відповідальності. Легковажність зникне, не буде галасливих веселощів і грубих жартів. Релігія Ісуса Христа приносить мир, подібний до повноводної ріки. Вона не зменшує в нас світла радості, не пригнічує веселого настрою і не затьмарює сонячної посмішки на обличчі. Христос прийшов у світ не для того, щоб Йому послужили, а щоб Самому служити. І якщо в нашому серці живе справжня любов, то ми будемо йти Його слідами.

Якщо ми думатимемо про погані чи несправедливі вчинки інших людей, то не зможемо їх любити так, як Христос полюбив нас. Але коли наші думки зосереджуватимуться на чудовій любові та милосерді Христа, тоді ми зможемо виявляти такі самі почуття до інших. Ми повинні любити та поважати інших незалежно від помилок, котрі ми не можемо не помічати. Необхідно виховувати в собі смиренність і скромність, терпеливе і поблажливе ставлення до помилок ближніх. Це знищить в нас егоїзм і зробить нас великодушними. Псалмист сказав: «Надійся на Господа й добре чини, землю замешкуй та правди дотримуй» (Псал.37:3). Надійся на Господа! Кожен день несе свої труднощі й турботи. Коли ми зустрічаємося з ближніми, то як часто нарікаємо на життя! Скільки непотрібних тривог носимо в серці, скільки страху та занепокоєння вривається в наше життя! Як часто тягар турбот настільки пригнічує нас, що ми зовсім втрачаємо з поля зору милосердного та люблячого Спасителя, Який завжди готовий виконати наші прохання і допомогти в будь-якій біді. . .

Деякі люди живуть у постійному страху і метушні. Хоча вони щодня оточені очевидними доказами Божої любові, користуються щедрими дарами Його батьківської опіки, однак не помічають Його благословень. Їхні думки постійно зосереджені на різних неприємностях, котрі, на їхню думку, загрожують їм у майбутньому. А якщо справді виникають труднощі, то, якими б незначними вони не були, так засліплюють їх, що люди перестають бачити численні дари, за які повинні були б

дякувати Богові. Життєві труднощі не наближують їх до Бога — єдиного Джерела допомоги, — а навпаки, віддаляють від Нього, викликаючи занепокоєння і нарікання. [93]

Чи можемо ми жити в такому невір'ї? Чому ми такі невдячні, такі недовірливі? Адже Ісус — наш найкращий Друг, і Небеса зацікавлені в нашому добробуті. Не дозволяймо метушні та тривогам повсякденного життя бентежити розум і хвилювати серце! У протилежному випадку ми завжди будемо знаходити причину для роздратування і збентеження. Не шукайте самотності, вона ще більше залякує, тривожить і зовсім не допомагає долати перешкоди.

Можливо, ви зазнали невдачі у життєвих справах; вам загрожують збитки, а майбутнє здається похмурим і безперспективним? Не впадайте у відчай! Покладіть всі свої турботи на Бога, будьте спокійні та бадьорі. Просіть у Бога мудрості, щоб керувати своїми справами розумно, уникаючи втрат. Робіть усе залежне від вас, щоб досягти позитивних результатів. Ісус обіцяв нам Свою допомогу, але тільки тоді, коли ми виконуватимемо свої обов'язки. Якщо ви повністю довірилися вашому Всесильному Помічникові і зробили все, що могли, — то можете сміливо і спокійно дивитись у майбутнє.

Божа воля полягає не в тому, щоб Його діти жили під тягарем турбот. Господь не обманює вас. Він не говорить вам: «Не бійся. На твоїй дорозі немає жодної небезпеки», бо Він знає, що є і небезпеки, і випробування. Він відкрито говорить нам про них. Бог не забирає Свій народ зі світу гріха та зла, але вказує на безпечне сховище. Ісус молився за Своїх учнів: «Не молю, щоб Ти взяв їх зі світу, але щоб зберіг їх від зла» (Йоан 17:15). Він сказав їм: «Страждання зазнаєте в світі, але будьте відважні: Я переміг світ» (Йоан 16:33). У Нагірній проповіді Христос дав Своїм учням настанови про необхідність повної довіри Богові. Вони були призначені для того, щоб підбадьорювати Божих дітей у всі часи. І для нас сьогодні ці настанови містять повчання й потіху. Спаситель звертав увагу Своїх послідовників на птахів, які безжурно співають пісні. І хоча вони «не сіють і не жнуть», однак Отець Небесний піклується про них. Далі Спаситель запитує: «Чи ж ви не багато вартніші за них?» (Матв.6:26). Великий Бог піклується про людей і тварин, [94]

простягаючи Свою руку і задовольняючи потреби Своїх створінь. Він не залишає птахів без уваги. І хоча не кладе їм їжу в дзьоб, але передбачив все необхідне для їхнього існування: птахи збирають зерна, які Він розсипав для них, заготовляють «будівельний матеріал» для своїх гнізд, годують пташенят. З веселим співом вони звершують свою працю, тому що Отець Небесний турбується про них. А чи ви не кращі за них? Ви здатні мислити і свідомо поклонятися Богові, отже, чи не цінніші від птахів? Невже Творець і Охоронець нашого життя, Котрий створив нас за Своєю подобою, не переймається нашими потребами, якщо ми покладемося на Нього?

Христос звернув увагу учнів на різноманітність і велич польових квітів з їх очевидною красою, якою небесний Отець обдарував їх на знак Своєї любові до людини. Він сказав: «Подивіться на польові лілеї, як вони ростуть». Краса та простота цих квітів перевищує величність розкішні царські шати Соломона. Найпрекрасніший одяг, створений людською майстерністю, не може зрівнятися з природною красою квітів, створених Богом. Ісус запитує: «Коли ж траву польову, яка сьогодні є, а завтра кидають її в піч, Бог так одягає, то чи ж не краще одягне Він вас, маловіри?» (Матв.6:30). Якщо Бог — Небесний Митець — обдарував прості квіти, що за один день в'януть, такими ніжними і різноманітними барвами, то чи не більшою турботою огорне Він тих, кого створив за Своєю подобою? Ці слова Христа засуджують замішання, метушню і сумнів маловірного серця. Господь бажає бачити Своїх синів і дочок щасливими, спокійними і слухняними. Ісус говорить: «Мир залишаю вам; Мій мир даю вам: не так, як світ дає, Я даю вам. Серце ваше нехай не тривожиться і нехай не лякається» (Йоан 14:27). І далі: «Це сказав Я вам, щоб радість Моя перебувала у вас, і щоб радість ваша була повна» (Йоан 15:11).

[95]

Щастя, до якого ми прагнемо з корисливих міркувань, відмовляючись від виконання власних обов'язків, не може бути стійким та тривалим; воно швидко минає і наповняє душу почуттям самотності та гіркоти. Лише служіння Богові приносить радість та задоволення. Християнин не блукає сумнівними стежками, він не підвладний смуткові та розчаруванню. Навіть

якщо ми не насолоджуємось утіхами в цьому житті, можемо з радістю надіятись на майбутнє вічне життя.

Вже тут, на землі, християнин може зазнати радості спілкування з Христом, насолоджуватися світлом Його любові, постійно втішатися Його присутністю. З кожним днем ми можемо наближатися до Ісуса, набувати глибшого досвіду в пізнанні Його любові, подумки осягати славну небесну Вітчизну. Тому не втрачаймо надії, і, як ніколи раніше, сповняймося твердої рішучості та впевненості. «До цього місця допоміг нам Господь» (1Сам. 7:12) і допомагатиме до кінця.

Пам'ятаймо незаперечні докази того, що Господь зробив для нас, аби вирвати із руки ворога; пам'ятаймо всі благословення, якими Він нас обдарував; сльози, які Він витер; труднощі, які Він усунув; болі, які Він полегшив; страх, який Він прогнав; потреби, які Він задовольнив; щедроти, які Він послав — і таким чином зміцнімося силою, щоб пройти решту нашої земної подорожі.

Ми не можемо не думати про труднощі, котрі чекають на нас у майбутній боротьбі. Але, оглядаючись у минуле і дивлячись у майбутнє, скажемо: «До цього місця допоміг нам Господь». «Як дні твої, примножуватиметься сила твоя» (Втор.33:25). Господь не пошле нам випробування понад наші сили. Тому працюватимемо там, куди Господь нас пошле, і непохитно віритимемо, що яким би не було випробування, Господь дасть силу його витримати.

Прийде час, коли відчиняться небесні брами для Божих дітей і з вуст Царя прекрасною музикою слави полинуть слова благословення: «Прийдіть, благословенні Отця Небесного, впадкуйте царство, уготоване вам від створення світу» (Матв. 25:34).

Тоді відкуплені будуть ласкаво прийняті в Небесній Вітчизні, яку приготував їм Ісус. їхні нові співгромадяни відрізнятимуться від тих, котрі оточували їх на грішній землі. Там не буде нечестивих і невірних. Спасенні спілкуватимуться з тими, хто переміг сатану і силою Божої благодаті досягнув досконалості характеру. Кожний гріховний нахил, недосконалість, які докучали їм на землі, будуть усунені кров'ю Христа. Вони будуть освітлені Його славним сяйвом, що перевершує блиск

сонця. В них засяє моральна краса та досконалість Христового характеру. Як безгрішні істоти, вони стоятимуть перед великим білим престолом, розділяючи велич і переваги ангелів.

Дивлячись на славу спадщину, яка попереду, «який викуп дасть людина за душу свою?» (Матв. 16:26). Вона може бути бідною, однак мати таке внутрішнє багатство і гідність, якими світ ніколи не міг би її наділити. Душа, спасенна й очищена від гріха, повністю посвячена на служіння Богові, є безцінною в очах Неба. У присутності Бога та святих ангелів Небеса радіють кожній викупленій душі, і лунає святий тріумфальний гімн перемоги.